

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв

МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

ПРОГРАМА

для музичної школи, музичного відділення
початкового спеціалізованого
мистецького навчального закладу
(школи естетичного виховання)

Напрями: *“Інструментальні класи”*
“Музичне мистецтво естради”

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

**МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ**

Програма
для музичної школи, музичного відділення
початкового спеціалізованого мистецького
навчального закладу (школи естетичного виховання)

Київ 2007

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

Програма

для музичної школи, музичного відділення початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу (школи естетичного виховання) – Вінниця: ПП НОВА КНИГА, 2007. – 100 с.

Укладачі:	О. П. Гончарик – викладач музичної школи №1 ім. М. Леонтовича м. Донецька І. В. Місько – викладач музичної школи № 9 м. Донецька
Рецензенти:	В. Л. Філатов – доцент Донецької державної музичної академії ім. С. С. Прокоф'єва, кандидат мистецтвознавства О. М. Гасва – старший викладач дитячої музичної школи № 10 м. Києва
Редактор	Є. Д. Колесник
Відповідальний за випуск	Н. І. Смольська

Навчальне видання

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний
Ум. друк. арк. 5,81. Наклад 3000 прим.

ПП “НОВА КНИГА”

21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20;
Тел./факс: (0432) 52-34-82, 52-34-81
E-mail: zbut@novaknyha.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У зв'язку з розвитком інтеграції музичних культур, синтезу європейських та неєвропейських виконавських традицій у сучасному музичному мистецтві зросло значення ударних інструментів. Відкриття естрадних відділень у вищих навчальних закладах культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації спричинило стрімке зростання виконавської майстерності. Назріла необхідність приділяти більше уваги на початковому періоді навчання доцільності викладання гри не тільки на ударних інструментах з визначеною висотою звука (ксилофоні, вібрафоні та дзвіночках), але й на ударних інструментах з невизначеною висотою звучання (барабанах). Програма “Музичний інструмент. Ударні інструменти” передбачає не факультативне, а спеціальне вивчення ударних інструментів.

Запропонована навчальна програма визнає, що розвиток творчих здібностей є пріоритетним напрямком у роботі з дітьми. Але сучасний виконавець на ударних інструментах – це музикант, який володіє наступним комплексом умінь, знань та навичок: правильна постановка рук; оволодіння координацією рухів рук і ніг; достатньо вільне користування інструментальним арсеналом; знання стилів та напрямків класичної, сучасної та естрадно-джазової музики; читання нот з листа; здатність самостійно вирішувати творчі задачі. Саме цим питанням дана програма приділяє серйозну увагу. Актуальність програми полягає і в тому, що тут окреслені сучасні вимоги щодо організації навчального процесу на початковому етапі.

Навчальна програма має наступну структуру:

- визначення основних завдань і мети навчального предмета “Музичний інструмент. Ударні інструменти”;
- з'ясування особливостей організації навчально-виховного процесу;
- рекомендації щодо організації та проведення контрольних заходів;
- організація обліку успішності із зазначенням критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

У розділах “Строк навчання – 6 років. Загальні вимоги”, “Строк навчання – 8 років. Загальні вимоги” визначені практичні навички та музично-теоретичні поняття, які необхідно вивчати, засвоювати і Удосконалювати учню протягом усіх років навчання у закладі. Для кожного класу запропоновано орієнтовні річні вимоги, орієнтовний річний план окремо для ксилофона, вібрафона та барабанів (ударної установки), перелік контрольних заходів, наведені варіанти орієнтовних програм академічних концертів (випускних іспитів). Виконання вимог, позначених спеціальним символом*, є обов’язковим для учнів, які навчаються за напрямом “Музичне мистецтво естради”. Комплекс запропонованих орієнтовних вимог та програми контрольних заходів у кожному класі – це необхідний мінімум, розрахований на середній рівень здібностей. У роботі з обдарованим учнем річні програмні вимоги можуть бути опановані набагато раніше. Орієнтовні репертуарні списки містять перелік творів, які бажано використовувати у навчальному процесі. Поряд із творами відомих композиторів до репертуарних списків уведено нові твори сучасних композиторів, нові обробки і переклади для ксилофона, вібрафона та барабанів. По кожному класу в репертуарних списках наведено декілька творів для ансамблевого виконання. Зазначена в дужках нумерація відсилає до переліку нотних збірників у розділі “Бібліографія”. Маючи орієнтовний характер, репертуарні списки не повинні обмежувати творчу ініціативу викладача щодо використання й пошуків оригінальних творів, ансамблів і перекладень творів вітчизняних та зарубіжних композиторів-класиків, сучасних композиторів.

В останньому розділі “Бібліографія” вміщено перелік нотних видань для ксилофона, вібрафона та барабанів; збірки сучасних шкіл та виконавців на ударних інструментах. Окремо зазначено рекомендовану методичну літературу, яка стане у пригоді не тільки молодим, але й досвідченим педагогам для підвищення власного професійного рівня. У списку рекомендованої методичної літератури значне місце займає науково-методична література із загальних питань музичної педагогіки, психології, музичного виконавства, розвитку творчих здібностей дитини тощо.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ І МЕТА НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА “МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ”

Головним напрямком сучасної початкової музичної освіти й музичної педагогіки є виховання гармонійно розвинутої особистості дитини шляхом розвитку її творчих здібностей і естетичних поглядів, формування світогляду зростаючого покоління. Видатний німецький музикант і композитор К. Орф зауважував: “Якщо дитина в процесі комплексної музичної діяльності не стане професійним музикантом, то її творча ініціатива, закладена на музичних заняттях, позначиться на всьому, що вона робитиме у подальшому житті”. Однією зі складових музично-естетичного виховання учнів у початковому спеціалізованому мистецькому навчальному закладі є клас ударних інструментів.

Завдання навчального предмета “Музичний інструмент. Ударні інструменти”:

- прищеплювання любові до української культури та музики, народних звичаїв і традицій;
- виховання поваги до культурних цінностей інших націй і народів;
- введення учнів у світ мистецтва шляхом любові до музики та її розуміння; здійснення естетичного виховання учнів засобами інструментального мистецтва;
- формування відчуття прекрасного;
- розвиток музичного слуху, творчих та виконавських здібностей учнів; створення умов для розвитку творчих здібностей, інтелектуального та духовного розвитку учнів.

Врахування цих завдань допомагає досягти основної *мети* предмета, а саме:

- формування естетичної та музичної культури учнів, виховання і розвиток їх творчих здібностей засобами інструментального мистецтва;
- оволодіння учнем певними знаннями, вміннями, практичними навичками в опануванні грою на ударних інструментах;
- орієнтування найбільш обдарованих дітей на продовження освіти у вищих мистецьких навчальних закладах різних рівнів акредитації;

- спрямування подальшої творчої діяльності у складі різноманітних ансамблів та груп.

Протягом навчання у закладі учень має навчитися:

- відчувати та сприймати художньо-музичний образ;
- втілювати задуми композиторів на інструменті;
- засвоїти основні прийоми звуковидобування та техніку штрихів на інструментах;
- самостійно розбирати музичний твір;
- працювати над подоланням технічних складностей;
- вільно читати нотний текст відповідної складності;
- підбирати на слух та імпровізувати на ударних інструментах;
- вільно триматися на сцені;
- виконувати сольні твори та сольні вставки, твори із супроводом фортепіано, твори у складі ансамблю (оркестру).

Докладніші вимоги наведені в орієнтовних річних планах по кожному класу.

Додаткові відомості щодо удосконалення форм та методів роботи з учнями викладачі можуть знайти у спеціальній методичній літературі, список якої надається в розділі “Бібліографія”.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Навчання з предмета “Музичний інструмент. Ударні інструменти” здійснюється згідно з Типовими навчальними планами початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання), затвердженими наказом Міністерства культури і туризму України від 18.07.2006 № 570/0/16-06. На вивчення предмета відводиться 2 академічні години на тиждень. Строк навчання 6 або 8 років. Наявність альтернативних строків навчання створює сприятливі умови для дітей різного віку, що бажають опанувати такі складні ударні інструменти, як ксилофон, вібрафон, барабани, а в старших класах можливе знайомство з литаврами. Різні терміни дають можливість здійснювати диференційований підхід до навчання учнів з неоднако-

вими фізичними даними й музичними здібностями та різним рівнем загальної підготовки. При визначенні терміну навчання важливе значення має також і бажання учня, його батьків, рекомендації викладача з фаху.

Основною формою навчально-виховної роботи в класі ударних інструментів є урок, який проводиться як індивідуальне заняття педагога з учнем. Викладач формує гармонійно розвинену особистість, яка в процесі становлення здатна самостійно вирішувати нескладні художні й технічні завдання.

За час навчання на музичному відділенні початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу учень повинен ознайомитися з певним мінімумом нотографічної літератури, який включає кращі зразки класичної, сучасної та естрадно-джазової музики. Об’єм залежить від рівня підготовки учня, його музичних здібностей і потенційних можливостей. Сукупність цих якостей і визначає той критерій, яким керується викладач при складанні індивідуальних планів.

Щорічно, на початку I та II семестрів, викладачем з фаху укладається індивідуальний план на кожного учня. План затверджується завідувачем відділу (відділення). При зарахуванні нового учня план складається і затверджується протягом місяця від початку занять.

Програмний репертуар, який є засобом музичного і технічного розвитку учня, будується на кращих зразках світової та національної музичної культури, а також має бути різноманітним за стилями, жанрами, формою, фактурою та образним змістом. Головною передумовою укладення індивідуальних планів учня протягом всього навчання у закладі є поступове цілеспрямоване й обґрунтоване ускладнення виконавської програми. Повинен відслідковуватись не лише рівень зростання складності технічних прийомів, а й розширення інтелектуально-художнього наповнення вибраних творів.

Загальна кількість музичних творів, рекомендованих до вивчення по кожному класу протягом навчального року, надається в орієнтовних річних планах. У роботі над репертуаром передбачається різний рівень закінченості виконання музичних творів: одні з них будуть виконані публічно, інші вивчаються для виконання в класі, деякі – в порядку ознайомлення.

Наприкінці кожного навчального року викладач з фаху зазначає в індивідуальному плані учня характеристику розвитку його музичних здібностей, творчих здобутків або невдач, фіксує рівень виконання індивідуального плану.

Слід звернути увагу, що для професійно зорієнтованих випускників, які бажають продовжити навчання у вищих навчальних закладах культури і мистецтв, річний план має орієнтуватись на Вимоги з фахових іспитів для вступників до вищих мистецьких навчальних закладів I–II рівнів акредитації, затверджені Міністерством культури і мистецтв України від 12 квітня 2005 року. Зокрема, програмні вимоги з фаху передбачають наступне:

Ударні інструменти

Ксилофон:

- гами до 3-х знаків, арпеджіо;
- 1 технічний етюд; володіння прийомом тремоло;
- 2 п'єси.

Малий барабан:

- володіння основними технічними прийомами (поодинокі, подвійні, потрійні удари);
- 2 технічні етюди.

Музичне мистецтво естради

2 різнохарактерні п'єси (одну з яких, естрадно-джазову, виконати на ударній установці).

Ксилофон або вібрафон:

- 2 гами (мажорна та мінорна) до 2-х знаків у повільному темпі;
- 1 етюд.

Барабани (ударна установка):

- основні технічні прийоми (поодинокі та подвійні удари, ритмічні комбінації);
- поліритмічний етюд (на одночасну роботу рук і ніг);
- невеличке соло (1–2 квадрати);
- 3–4 різновиди фактури акомпанементу в естрадно-ганцшовальній і джазовій музиці.

Слід зазначити, що на початковому етапі навчання учні можуть займатися вдома не тільки на барабанах (ударна установка не завжди зручна для занять у квартирі), але й на гумці, глухому барабані або на тренажері. Тренажер – це конструкція, яка імітує ударну установку і складається з дерев'яних кругів діаметром 24–26 см, завтовшки 3–5 см, з наклеєними на ігрових сторонах гумою або губкою. Круги можуть по-різному кріпитися на штативах: кожний окремо або з'єднуватися в єдиний комплекс, як електронні барабани. До приладу внизу конструкції кріпиться педаль для бас-барабана. Відстань між кругами повинна бути зручною для учня і змінюватися у всіх площинах. Для того, щоб зробити такий тренажер вдома, треба залучити до співпраці батьків, які повинні допомогти дитині та забезпечити її всім необхідним для успішного навчання, а також створити сприятливу домашню атмосферу для музичного розвитку. У випадку, коли в силу різних обставин учень не має можливості грати вдома на ксилофоні, рекомендується використовувати фортепіано для вивчення музичного тексту. На фортепіано слід грати, як і на ксилофоні, двома руками, але тільки вказівними пальцями, а потім у класі відпрацьовувати текст на ксилофоні.

Навчально-виховний процес повинен базуватися на повному контакті й взаєморозумінні між учнем та викладачем. Досвід педагога, його знання, майстерність є для учня взірцем протягом усього етапу навчання. Плідність цієї спільної діяльності значною мірою зумовлюється творчою ініціативою не тільки викладача, а й самого учня.

Для оптимізації навчального процесу викладачу зі спеціального класу необхідно забезпечити міжпредметні зв'язки, налагодити творчий контакт з викладачами музично-теоретичних дисциплін та керівниками творчих колективів.

Важливою складовою успішних результатів учня є порозуміння між дитиною, викладачем і батьками. Створення сприятливих умов, забезпечення всім необхідним для успішного навчання, чітко продумана система домашніх занять зорієнтують дитину на раціональне використання часу та вміння організувати самостійну роботу.

Одним із основних моментів у навчальному процесі є читання нот з листа. Добре, коли на це виділені окремі години. Якщо учень не отримує уроків з навчальної дисципліни “Предмет за вибором. Читання

нот з листа”, то з першого року навчання він повинен на найпростіших вправах та етюдах систематично, послідовно Удосконалювати навички читання нот з листа. Читання з листа дає можливість розвивати внутрішній слух учня, координацію рухів і, що дуже важливо при грі на ударних інструментах з визначеною висотою звучання, точність влучення по пластинах, здатність “думати наперед”, легко орієнтуватися в нотному тексті. Вміння учня грамотно та швидко розбирати нотний текст активізує навчальний процес, сприяє ефективнішому вивченню ансамблевих та оркестрових партій.

Викладені вище рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в класі ударних інструментів стосуються й участі учнів у колективному музиченні. Якщо учень через певні обставини не отримує уроків з предмета “Колективне музичення. Ансамбль (оркестр)”, то це бажано надолужити на уроках з фаху. Сучасний ансамбль ударних інструментів – це колектив особливого типу, різноманітний за інструментальним складом, який дозволяє створити ідеальні умови для накопичення різних тембрових шарів звучання, нетрадиційних просторових відчуттів звукового середовища, а часом і цілих театральних дійств. Учень повинен брати участь в ансамблях різних складів: від класичного до змішаного та естрадного. Це дає можливість практично реалізувати вищезгадані ансамблеві форми, а також формує вміння слухати один одного і чітко орієнтуватися в загальній системі комунікативних зв’язків, які складаються між учасниками колективу при виконанні тих чи інших музичних творів. Процес цей досить складний і вимагає від учня в цьому напрямі тривалої, систематичної праці.

Програма не регламентує кожний крок викладача, оскільки важко передбачити всі аспекти та нюанси навчального процесу, бо різні за рівнем обдаровування та психофізіологічними особливостями учні потребують індивідуального підходу. Програма орієнтує та спрямовує творчу діяльність викладача, який, спираючись на власний досвід та використовуючи певні педагогічні методи, повинен організувати та забезпечити успішний хід навчального процесу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Творчий звіт учня про роботу за той або інший період навчання проводиться відповідно до навчальної програми.

У зв’язку з різним рівнем музичних здібностей учнів, їхніми фізичними даними, навантаженням дітей у загальноосвітній школі, а також, з проблемою придбання дорогих інструментів, відсутністю їх у прокатах шкіл, пропонується коригувати вимоги до контрольних заходів (кількість та рівень складності творів) на засіданнях відділів.

У 0-му (підготовчому) класі обов’язковим контрольним заходом є тільки підсумковий академічний концерт у травні.

У 1-му класі обов’язковими контрольними заходами є:

- прослуховування (без оцінки) – грудень;
- академічний концерт (з оцінкою) для учнів після 0-го (підготовчого) класу – грудень;
- відкритий академічний концерт (без оцінки) – лютий-березень;
- підсумковий академічний концерт: кінець квітня – початок травня.

У 2–5-му класах (строк навчання – 6 років) та в 2–7-му класах (строк навчання – 8 років) обов’язковими контрольними заходами є:

- академічний концерт: кінець листопада – початок грудня;
- технічний залік: кінець січня – початок лютого (з 2-го класу зі строком навчання – 6 років; з 4-го класу зі строком навчання – 8 років);
- відкритий академічний концерт (без оцінки) – березень;
- підсумковий академічний концерт – травень.

У 6-му класі (строк навчання – 6 років) та у 8-му класі (строк навчання – 8 років) обов’язковими контрольними заходами є:

- прослуховування (без оцінки) – грудень;
- прослуховування (без оцінки) – квітень;
- випускний іспит – травень.

Зазначені строки проведення контрольних заходів є орієнтовними. Конкретні терміни визначаються відділом (відділенням) навчального закладу.

Від виступів на академічному концерті у I семестрі та відкритому у II семестрі можуть бути звільнені учні, які брали участь у конкурсах, фестивалях тощо (про що засвідчено в протоколах засідання відділу або закладу), щойно зараховані учні; такі, що навчаються перше півріччя у викладача з фаху, а також учні, які навчаються у 0-му (підготовчому) класі. Обов'язковими для всіх учнів є підсумкові академічні концерти та відповідно випускні іспити. Тільки в окремих випадках (згідно з пунктами 3.13 та 3.16 Положення про початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади системи Міністерства культури і туризму України, затвердженого наказом Міністерства культури і туризму України від 23.05.2006 № 331) учні можуть бути звільнені керівництвом закладу від виступу на підсумковому академічному концерті або складання випускного іспиту.

Протягом року учні 1–5-х класів (строк навчання – 6 років) і 1–7-х класів (строком навчання – 8 років) повинні виконати напам'ять щонайменше 2–4 етюди та 4–6 різнохарактерних п'єс, а з 3-го класу (строк навчання – 6 років) і 4-го класу (строк навчання – 8 років) – обов'язково ще й 1–2 твори великої форми. Із 2-го класу (строк навчання – 6 років) та з 4-го класу (строк навчання – 8 років) обов'язково вводиться технічний залік. У 0-му (підготовчому) класі програми контрольних заходів можуть бути довільними.

Відкриті академічні концерти можуть мати різну направленість, різні форми: тематичні, шефські концерти, творчі вечори, концерти класу, концерти для батьків тощо. Вдале проведення відкритого академічного концерту певною мірою залежить від творчої ініціативи викладача з фаху та рівня підготовленості його учнів. Форма виступу учня у цих заходах може бути як сольна, так і у складі ансамблю.

Підставою для зарахування виступу на відкритому академічному концерті (цей контрольний захід проходить без оцінювання) може бути не тільки виконання учнем 2–3-х різнохарактерних п'єс нового репертуару, це може бути й повторне виконання твору з репертуару академічного концерту I семестру; може бути виконання 1-го або 2-х творів у складі ансамблю; виконання 1-го або декількох власних творів (імпровізацій); виконання програми з учнем (учнями) інших відділів (відділень); виконання оркестрових партій тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається за 12-бальною шкалою, затвердженою наказом Міністерства культури і мистецтв України від 27.08.2001 р. № 554. Визначаються 4 рівні навчальних досягнень: початковий (1–3 бали), середній (4–6 балів), достатній (7–9 балів) та високий (10–12 балів). Докладно критерії оцінювання викладено в Додатку № 1 до вищезгаданого наказу.

Загальний облік успішності учня ведеться щосеместра. Оцінки за такі контрольні заходи, як академічний концерт, підсумковий академічний концерт, випускний іспит виставляються після колегіального обговорення виступу учня викладачами відділу (відділення). Викладач з фаху може самостійно оцінювати технічний залік і контрольні уроки.

Оцінка за рік (підсумкова) виставляється викладачем з фаху на підставі поточної успішності учня протягом I та II семестрів з обов'язковим урахуванням оцінок за виступи на контрольних заходах, а також за участь у конкурсах, фестивалях, концертах тощо.

Оцінки мають виховне значення і можуть використовуватися як стимул для покращення роботи учня, як інструмент впливу на нього. Проте цей метод виховання учня можна застосовувати, добре вивчивши психіку дитини, щоб зайвий раз не травмувати її, а допомогти в подоланні поставлених завдань. Викладач повинен уміло використовувати механізм оцінок для виховання в учня цілеспрямованості, бажання подолати труднощі та домогтися успіхів.

СТРОК НАВЧАННЯ – 6 РОКІВ

Загальні вимоги

1 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН, БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Формування основних навичок гри на ударних інструментах та ознайомлення з основами музичної грамоти:

- ознайомлення з устроєм інструмента та правилами догляду за ним;
- формування правильної постави тулуба, постанови рук і ніг;
- діапазон інструмента, початкове уявлення про регістри та їх виражальні можливості;
- підготовчі вправи для організації первинних ігрових рухів;
- вправи на тренажері з повільним чергуванням рук (бажано з ігровою формою розучування рухів);
- формування первинних уявлень про основні способи звуковидобування. Штрихи *non legato*, *legato* (прийомом тремоло), *staccato*, *tenuto*, дубль-штрих;
- ознайомлення з елементарними поняттями про тривалості нот, пауз; метр, такт; сильні та слабкі долі, порядок їхнього чергування у музичних розмірах 2/4, 3/4, 4/4; затакт, пунктирний ритм; знаки скороченого письма;
- розуміння простих ритмічних формул;
- виконання поодиноких ударів різними тривалостями (цілими, половинними, четвертними, восьмими). Співвідношення тривалостей у простих метрах;
- розучування рухів, які допоможуть при виконанні різних ритмічних формул, починаючи з простих;
- ознайомлення із системою запису нотного тексту (умовних позначень) для *барабанів (ударної установки)*;
- опрацювання на *барабанах (ударній установці)* поодиноких, подвійних, потрійних ударів і по чотири удари на кожен руку в повільному темпі;

- вправи “двійки” для *ксилофона, вібрафона* в повільному темпі;
- вивчення елементарних аплікатурних формул, вивчення особливостей аплікатури при виконанні гам і арпеджіо;
- початкові навички педалізації при грі на *вібрафоні*. Слухо-моторна координація;
- первинні уявлення про виразні можливості сили звука;
- поняття динамічної шкали. *Crescendo*, *diminuendo*;
- розуміння позначень артикуляції;
- усвідомлення ознак пісні, маршу, танцю;
- вивчення елементарних музичних термінів;
- початкові навички читання нот з листа (координація зору, слуху та рухів);
- розвиток творчих здібностей з використанням сучасних методик за вибором викладача.

Орієнтовний річний план

Ксилофон, вібрафон

Гами: мажорні, мінорні до 1-го знаку (включно) при ключі на весь діапазон інструментів у повільному темпі; арпеджіо тризвуків.

10–12 вправ та етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс.

Вправи для розвитку техніки.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Барабани (ударна установка)

Ритмічний ряд на малому барабані у розмірах 2/4, 4/4 з використанням особливих видів ритмічного поділу: чверті, восьмі, тріолі, шістнадцяті, квінтолі, секстолі. Цей же ритмічний ряд виконувати і у зворотному напрямку.

10–15 вправ та етюдів на різні види техніки.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Прослуховування (грудень)

3 твори:

2 різнохарактерні п'єси та етюд.

Відкритий академічний концерт (лютий-березень)	2–3 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон).
Підсумковий академічний концерт (кінець квітня – початок травня)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (одна на ксилофоні, друга на вібрафоні); вправа чи етюд на малому барабані.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Відкритий академічний концерт:

Лисенко М. Пісня Лисички з опери “Коза-дереза”
Неаполітанська народна пісня “О, моє сонечко”

Підсумковий академічний концерт:

Косенко В. Старовинний танець
Лисенко М. Колискова
Койне Е. Етюд № 14

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Вправи та етюди

Бакланова Н.	Етюд (10)
	Етюд (18)
Вольфарт Ф.	Етюди №№ 10, 18 (4)
Єгорова Т., Штейман В.	Вправи №№ 1–12 (72)
	Етюд № 1 (72)
Купінський К.	Вправи №№ 1–10 (30)
	Етюди №№ 1–8, 13, 14–17 (4)
	Етюди №№ 1–15 (31)
Комаровський О.	Етюд № 11 (4)
Луканюк С.	Етюд № 9 (4)
Снегірьов В.	Вправи №№ 18–26 (64)

П'єси

Адигезалов В.	П'єса (4)
Барток Б.	П'єси № 3, № 5 (71)
	Угорський народний танець (10)

Бетховен Л.	Прекрасна квітка (10)
	Контрданс (18)
Бонончіні Дж.	Рондо (68)
Бургхард Г.	П'єса (72)
Вебер К.	Віваче (10)
Гайдн Й.	Менует (18)
Галинін Г.	Лебеді (з альбому “В зоопарку”) (18)
Геретер О.	Скерцо (72)
Глінка М.	Полька (71)
	Простодушність (72)
Глюк К.	Веселий танець (4)
Захар'їна Т.	Скік-поскік (10)
Кабалевський Д.	Їжачок (72)
	Прогулянка (71)
	Вальс (71)
	Танець (4)
Коломієць А.	Український таночок (4)
Косенко В.	Старовинний танець (4)
Лисенко М.	Пісня Лисички (з опери “Коза-дереза”) (4)
Лядов О.	Сорока (53)
Майкапар С.	Марш (18)
Молдавська народна пісня	Наш циган (71)
Моцарт В. А.	Алегрето (10)
	Андантіно (4)
Потоловський М.	Мисливець (10)
Російські народні пісні	“Во поле берізка стояла” (72)
	“Я сидела либо день, либо два” (обр. М. Римського-Корсакова) (71)
	“Уж как звали молодца” (обр. М. Римського-Корсакова) (72)
	“Ай, в поле липонька” (64)
Степовий Я.	Бім-Бом (10)
Сігмейстер Е.	Сонячний день (4)

Українські народні пісні	Їхав козак за Дунай (72)
	Веселі гуси (72)
	Реве та стогне Дніпр широкий (10)
	Ой, ру-ду (18)
	Ой, джигуне, джигуне (4)
	Бігла кізка топитися (обр. В. Кирейка) (10)
	Чечіточка (обр. В. Кирейка) (10)
	Печу, печу хлібчик (обр. В. Кирейка) (10)
	Лисичка (обр. М. Лисенка) (10)
	Ой під горою, під перевозом (обр. М. Лисенка) (4)
	Прийди, прийди, сонечко (обр. Л. Ревуцького) (10)
	Подільночка (обр. Л. Ревуцького) (4)
Фінська народна пісня	У піднебесся (64)
Хренніков Т.	Серенада (14)
Шопен Ф.	Прелюд (10)
Штогаренко А.	Струмок (10)
	Танцювальна (4)
Шуман Р.	Сміливий наїзник (4)
	<i>Ансамблі</i>
Бах Й. С.	Пісня (для двох скрипок) (10)
Болгарська народна пісня	“Вышел как-то ночью” (обр. Т. Єгорової) (71)
Російська народна пісня	“Вставала ранішенько” (обр. Т. Єгорової) (71)

ВІБРАФОН

П'єси

Вебер Е. Л.	Пам'ять (41)
Дунаєвський І.	Колискова (10)
Захар'їна Т.	Колискова (10)
Кабалевський Д.	Пісенька (10)
	Сумна історія (68)

Лисенко М.	Колискова (10)
Людлі Ж. Б.	Пісенька (18)
Моцарт В. А.	Колискова (18)
Неаполітанські народні пісні	О, моє сонечко (27)
	Санта Лючія (27)
Островський А.	Хай завжди буде сонце (10)
Попатенко Т.	Місяць (10)
Хренніков Т.	Колискова Світлани (18)
Шапорін Ю.	Колискова (10)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О. Етюди №№ 1-3, 5, 7, 11 (78)
Дуети №№ 9, 17 (78)
Єгорова Т., Штейман В. Вправи №№ 1-20 (21)
Вправи №№ 1-20 (72)
Вправи №№ 21-89 (23)
Койне Е. Етюди №№ 3, 5, 7-18 (81)
Купінський К. Етюди №№ 1-5 (35)
Сандор В. Етюди №№ 1-22 (84)
Стойко Й. Вправи №№ 1-22 (85)
Етюд № 4 (85)

2 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Цілеспрямована робота по закріпленню постановочних моментів: коригування постави тулуба, постанови рук і ніг, організація ігрових рухів.
- Робота над технікою виконання арпеджіо з перехресним положенням рук, розвиток рухливості.
- Вивчення позначень динамічних відтінків. Вміння відтворювати деякі з них під час виконання вправ, гам, етюдів та п'єс.

- Виконання штрихів *legato, tenuto* прийомом *тремоло; staccato*; комбіновані штрихи. Координація рухів рук при виконанні різних штрихів.
- Техніка виконання “стрибків” на малі й великі відстані.
- Виконання гам та арпеджіо дубль-штрихом.
- Відчуття постійного і змінного темпів. Пульсація. Синкопа.
- Удосконалення навичок педалізації при грі на вібрафоні.
- Ознайомлення з принципами читання нот з листа. Розвиток широкого та вузького кола уваги та її розподілення.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні до 2-х знаків при ключі (включно) на весь діапазон інструмента в повільному темпі; арпеджіо тризвуків.

Хроматична гама в повільному темпі.

4–8 етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Подальша робота над вправами “двійками”. Виконання парадигм і “ролів” у повільному темпі.
- Початкові вправи на барабанах (ударній установці) поодиноких, подвійних ударів кожною рукою із застосуванням у чотиридольному метрі бас-барабана та з підключенням хай-хета на кожну другу, а потім та кожну четверту долі.
- Ознайомлення із сучасними напрямками та стилями музики.
- Початкові вправи в стилі “біт” і “рок” (особливості та манери виконання).
- Розвиток навичок читання нот з листа та ансамблевої гри.

Орієнтовний річний план

10–15 вправ та етюдів.

1–3 п'єси або соло на ударній установці.

1–2 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальною або джазовою музикою.*

Читання з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)

3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Технічний залік (кінець січня – початок лютого)

гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 1–2 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальною або джазовою музикою.*

Відкритий академічний концерт (березень)

2–3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень)

3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (одна на ксилофоні, друга на вібрафоні); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт

Косенко В.

Скерцино

Гуно К.

Аве Марія

Еппіс К.

12-тактове соло

* Виконання всіх вимог, позначених у тексті програми спеціальним символом *, є обов'язковим для учнів, які навчаються за напрямом “Музичне мистецтво естради”.

Підсумковий академічний концерт

Стравинський І.	Алегро
Сен-Санс К.	Лебідь
Дворжак М.	Етюд № 2 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Вправи та етюди

Голденберг М.	Етюд № 1 (64)
Дулов Г.	Етюд № 16 (5)
Купінський К.	Етюди №№ 16–28 (32)
	Етюди №№ 1–3, 5–10 (5)
Луканюк С.	Етюди №№ 12, 19 (5)
Платонов М.	Етюд №№ 4, 15, 18, 20 (5)
Сітт Т.	Етюд № 13 (5)
Чернишов В.	Етюд № 17 (5)

П'єси та твори великої форми

Бах Й. С.	Жарт (83)
Бетховен Л.	Менует (5)
	Народний танець (18)
	Турецький марш (71)
Бізе Г.	Менует (83)
Білоруська народна пісня	Перепілонька (72)
Блок В.	Московська кадрили (53)
Ванян М.	Прелюдія (53)
Гайдн Й.	Менует (5)
	Алегро (5)
Гендель Г.	Сонатина (5)
Госсек Ф.	Гавот (30)
Гріг Е.	Танець зі стрибками (53)
Ешпай А.	Татарська танцювальна пісенька (72)
Кабалевський Д.	Стародавній танець (71)
	Повільний вальс (71)

Кодай З.
Коломієць А.
Косенко В.

Лисенко М.
Лядов А.
Моцарт В. А.

Палієв Д.
Перселл Г.
Раков М.
Ревуцький Л.
Селіванов В.
Стравинський І.
Українська народна пісня
Чайковський П.

Шостакович Д.
Шуман Р.
Щуровський Ю.

Янечек К.

Дитячий танець № 3 (71)
Гра-веснянка (5)
Скерцино (72)
Балетна сценка (5)
Дві українські народні пісні (5)
Жартівлива (5)
Менует з "Маленької нічної
серенади" (5)
Тарантела (71)
Старовинний англійський танець (5)
Прогулянка (68)
Пісенька (5)
Жарт (5)
Алегро (71)
Українська народна пісня
Иди, іди, дощику (обр. Л. Ревуцького) (5)
Камаринська (72)
Мазурка з "Дитячого альбому" (71)
Танець із "Балетної сюїти" (5)
Веселий селянин (5)
Фуга (4)
Фуга (5)
Марш (5)

Ансамблі

Моцарт В. А. Хор слуг (із опери "Чарівна флейта") (5)
Українська народна пісня У сусіда хата біла (обр. І. Берковича) (5)
Чеський народний танець Аничка (обр. В. Ребікова) (5)

ВІБРАФОН

П'єси

Гендель Г.	Арія (18)
Гуно К.	Аве Марія (83)
Сен-Санс К.	Лебідь (83)
Шуберт Ф.	Аве Марія (83)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 27–30 (78)
	Дуети №№ 24–26 (78)
Еппіс К.	Вправи з чвертями й восьмими з 2-ї частини (77)
Єгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 36, 89, 90, 100, 101, 127 (21)
Койне Е.	Етюди №№ 30–48 (81)
Купінський К.	Етюд №№ 1–7 (33)
Макієвський С.	Вправи №№ 1–20 (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 2–3 (43)
Сандор В.	Етюди №№ 23–39 (84)
Стойко Й.	Етюди №№ 5–7 (85)

П'єси і соло

Глазунов О.	Град (з балету “Пори року”) (52)
Еппіс К.	12-тактове соло (77)
Дворжак М.	Етюд № 2 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Фінк З.	Танець для ударної установки соло (80)

3 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Коригування постави тулуба та постанови рук і ніг у зв'язку зі зміною фізіологічних даних.
- Розвиток виконання прийому тремоло.
- Вивчення особливостей аплікатури при виконанні секвенцій. Техніка виконання пасажів і секвенцій з перехресним і зустрічним рухами рук.
- Удосконалення навичок педалізації при грі на вібрафоні.
- Розширення діапазону сили звука.
- Розвиток музичної пам'яті.
- Удосконалення відчуття метроритму.

- Подальше вивчення музичних термінів.
- Удосконалення навичок читання нот з листа.
- Виховання вміння самостійно вирішувати творчі завдання.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 3-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень.

Виконання гам восьмими і шістнадцятими на весь діапазон інструмента в помірному темпі; гра гам штрихами *detache*, *legato* (прийомом тремоло) в повільному темпі. Комбіновані штрихи.

Хроматична гама в повільному темпі.

1 твір великої форми.

4–6 етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів і по чотири удари кожною рукою.
- Удосконалення виконання парадидлів і “ролів”. Подальше вивчення рудиментів з використанням “тембрів”.
- Ознайомлення з технікою виконання “дробу”.
- Ознайомлення з принципом виконання коротких і подвійних форшлагів (флемів). Різні варіанти аплікатури для подвійних форшлагів (флемів): дві ноти форшлагу та основна нота – RLR, LRL; RRL, LLR. R – права рука, L – ліва рука. Виконання форшлагів (флемів) з обох рук.
- Подальше ознайомлення із сучасними напрямками і стилями музики.
- Вивчення основних ритмів з різним співвідношенням ритмічних груп у партіях бас-барабана та хай-хета.
- Ознайомлення з джазовими стилями та характерними особливостями їхнього виконання (робоча пісня, балада, спірічуелс, блюз; регтайм, бугі-вугі тощо).

- Початкові вправи у “свінгу”. Дворядкові вправи, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Початкові вправи в стилі “боса-нова” (особливості та манера виконання).
- Координація рухів рук і ніг; особливості звуковидобування на барабанах (ударній установці).
- Вивчення найбільш відомих творів різних стилів з урахуванням часу їхнього створення, характерних стилістичних особливостей, характерних особливостей звуковидобування на барабанах (ударній установці); уміння вирізняти акомпанемент і соло.
- Удосконалення навичок читання нот з листа.
- Удосконалення гри в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п’єси чи соло на ударній установці.

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: 2 різнохарактерні п’єси (ксилофон, вібрафон); п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Технічний залік (кінець січня – початок лютого)	гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка); 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Відкритий академічний концерт (березень) 2–3 твори:
2 різнохарактерні п’єси (ксилофон, вібрафон); п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень) 3 твори:
1 твір великої форми, 1 п’єса; п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Косенко В.	Мазурка
Бах Й. С.	Арія з оркестрової сюїти Ре мажор
Еппіс К.	12-тактове соло

Підсумковий академічний концерт:

Бетховен Л.	Сонатина
Жобім А. К.	Деафінато
Дворжак М.	Етюд № 3 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф.	Етюди №№ 1, 2, 6–10, 12, 15 (6)
Вейгль В.	Етюди №№ 27 – 28 (64)
Голденберг М.	Етюди №№ 2, 16 (64)
Зиневич В., Борін В.	Вправи (зі стрибками) №№ 1–17 (25)
Комаровський О.	Етюд № 3 (6)
Купінський К.	Етюди №№ 5, 13 (6)
	Етюди №№ 42, 43 (32)
Луканюк С.	Етюд № 4 (6)
Платонов М.	Етюди №№ 11, 14 (6)
	Етюди №№ 2, 3 (45)
Торребруно Л.	Етюд № 24 (64)

П'єси та твори великої форми

Аляб'єв О. Танець з балету "Чарівний барабан" (6)
Аулін Т. Шведський народний танець (68)
Балакірев М. Полька (72)
Бах Й. С. Гавот (6)
Рондо (31)
Бетховен Л. Сонатина (68)
Гайдн Й. Менует (6)
Скерцо (53)
Гендель Г. Ларго (6)
Гуно Ш. Вальс із опери "Фауст" (56)
Глінка М. Андалузський танець (71)
Даргомижський О. Тема з варіаціями "Душечка-девица" (6)
Танець (53)
Деліб Л. Піцicato з балету "Сільва" (56)
Дженкінсон Е. Танець (68)
Зверев В. Скерцино (72)
Іщенко Ю. Бурлеска (6)
Компанієць Г. Музичний момент (6)
Кореллі А. Алєгро з сонати Ре мажор (69)
Сарабанда (6)
Косенко В. Мазурка (6)
Ранком у садочку (6)
Моцарт В. А. Арія Фігаро (з опери
"Весілля Фігаро") (31)
Андантіно (6)
Рондо (72)
Перселл Г. Сопілочка (6)
Петерс Г. Галоп (84)
Прокоф'єв С. Танець Антильських дівчат (із балету
"Ромео і Джульєтта") (72)
Гавот (із "Класичної симфонії", 3 ч.) (31)
Вальс із циклу "Дитяча музика" (31)
Рамо Ж. Тамбурін (32)
Рєбіков В. Мазурка (31)

Сігмейстер Е. Новий Лондон (6)
Сільванський М. Музична шкатулка (6)
Степовий Я. Скерцо (6)
Телсман Г. Сонатина № 6 для скрипки та
клавесина, 1 ч. (64)
Філіпенко А. Танець тюльпанів (із сюїти
"Веселі космонавти")
Фільц Б. Тема з варіаціями (6)
Цибін В. Стародавній танець (6)
Чайковський П. Дитячий альбом (71):
Вальс
Солодка мрія
Неаполітанський танець (із балету
"Лебедине озеро") (72)
Танець із балету "Лебедине озеро" (72)
Пісня-гумореска (64)
Вальс № 1 (31)
Чічков Ю. Прелюдія (6)
Шопен Ф. Музичний момент (71)
Шостакович Д. Пісенька ("Альбом для юнацтва") (6)
Шуберт Ф. Дівочий хоровод (із балету
"Горбоконики") (72)
Шуман Р. Рондо-фантазія (6)
Щєдрін Р.
Щуровський Ю.
Вебер К. Хор мисливців (з опери "Вільний
стрілець") (6)
Прокоф'єв С. Гавот із "Класичної симфонії" (6)
Чайковський П. Танець маленьких лебедів (з балету
"Лебедине озеро") (72)
Танець пастушків (з балету
"Лускунчик") (6)
Коліскова в бурю (6)
Дитяча полька (6)
Шостакович Д.

ВІБРАФОН

П'єси

Бах Й. С.	Арія (з оркестрової сюїти Ре мажор) (83)
Брубек Д.	Боса-нова (3)
Жобім А. К.	Деафінаго (3)
Маттесон І.	Арія (69)
Міллер Г.	Я знаю, чому (67)
	Місячна серенада (67)
Рубінштейн А.	Мелодія (8)
Сасько Г.	Джаз-вальс (19)
Уоррен Г.	Дорога на Чаттанугу (67)
Шостакович Д.	Романс (69)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 33–37 (78)
	Дуети №№ 31, 32, 38, 39 (78)
Сгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 150–169 (21)
	Ч. 2, етюди №№ 1–30 (23)
	Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Койне Е.	Етюди №№ 49–52, 56–58, 59–67, 103–118 (81)
Лайос Б.	Етюди №№ 25–27 (79)
Макієвський С.	Вправи №№ 1–3 (стор. 20) (9)
	Етюди №№ 1–12 (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 4–6 (42)
Сандор В.	Етюди №№ 40, 45–47 (84)
Стойко Й.	Етюди №№ 11–15 (85)
Чепін Дж.	1-й розділ (73)

П'єси і соло

Глазунов О.	Град (з балету “Пори року”) (52)
Дворжак М.	Етюд № 3 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Еппіс К.	8- або 12-тактове соло з 4-го розділу (77)

Римський-Корсаков М.	Епізод (з III-ї частини сюїти “Шехерезада”) (52)
Фінк З.	Варіації для ударної установки соло (80)
	“Цумбалізм” для ударної установки соло (80)
Чепін Дж.	2-ге соло з 1-го розділу (73)

4 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Ознайомлення з формами музичних творів.
- Поняття про остинатний ритм, елементи поліритмії, складні ритмічні фігури.
- Свідоме читання позначень сили звука у тексті.
- Розуміння залежності якості звука від ваги рук, сили та швидкості їх рухів.
- Удосконалення техніки виконання “стрибків” на великі відстані з перехресним положенням рук.
- Гра подвійних нот різними інтервалами.
- Набуття учнем навичок релаксації, вміння психологічно підготуватися до сценічних виступів. Виховання виконавської волі.
- Аналіз сценічних виступів.
- Метроритмічні особливості, динаміка, характер виконання творів.
- Відпрацювання плавного зняття педалі та акуратної безперервної зміни звуків.
- Подальше вивчення музичних термінів.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні й мінорні (3 види) до 4-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, D₇.
Хроматична гама в повільному та помірному темпах.
Виконання хроматичних секвенцій.

1 твір великої форми.

4–6 етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожен удар.
- Виконання парадигм і “ролів” у помірному темпі. Подальше вивчення рудиментів з використанням “тембрів” у сполученні з ускладненими конструкціями хай-хета і бас-барабана.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”. “Дріб” у різних метроритмічних групуваннях.
- Форшлагі (флеми) з трьох та чотирьох нот. Різні варіанти аплікатури: три ноти форшлагу і основна нота – RLRL, LRLR; RLLR, LRRR; чотири ноти форшлагу і основна нота – RLRLR, LRLRL; RLLLR, LLRRL, R – права рука, L – ліва рука. Виконання форшлагів з обох рук.
- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Ознайомлення із записом нотного тексту у три рядки.
- Вивчення нових вправ у стилі “боса-нова”.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості аплікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.
- Розучування сольних вставок і великих соло. Особливості композиції великих сольних партій.
- Ознайомлення з джазовими темами і мелодіями, які використовували відомі джазові виконавці.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблях.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п'єси або соло на ударній установці.

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Технічний залік (кінець січня – початок лютого)	гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*
Відкритий академічний концерт (березень)	2–3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Підсумковий академічний концерт (травень)	3 твори: 1 твір великої форми, 1 п'єса; п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Гріг Е.

Лисенко М.

Карлтон Б.

Еппіс К.

Норвезький танець *або*

Елегія

Джа-да

12-тактове соло з 5-го розділу

Підсумковий академічний концерт:

Гендель Г.	Соната № 3 для скрипки та клавесина 1ч.
Лей Ф.	Боса-нова з кінофільму “Чоловік і жінка”
Дворжак М.	Етюд № 6 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф.	Етюди №№ 1, 4 (7)
Зиневич В., Борін В.	Вправи № 1, 2 (стор. 58) (25)
Голденберг М.	Етюди №№ 3, 5–7 (64)
Купінський К.	Етюди №№ 2, 6, 10, 11 (7) Етюди №№ 42–46 (32) Етюди №№ 57, 58 (31)
Платонов М.	Етюди №№ 4–6 (45) Етюди №№ 3, 5, 7–10 (7) Етюди № 59 (31)
Сандор В.	Етюди №№ 24–30 (84)
Снегірьов В.	Етюди №№ 4, 8, 11 (64)

П'єси та твори великої форми

Барбер С.	Експерсія (72)
Барток Б.	Два румунські танці (72)
Бах Й. С.	Рондо (32) Англез (53) Жарт (32)
Бізе Ж.	Увертюра до опери “Кармен” (56) Хвалько (72)
Бріттен Б.	Веселий ярмарок (72)
Вербицький Л.	Скоморохи (7)
Вівальді А.	Концерт соль мінор, 3 ч. (68)
Гендель Г.	Жига (із Сонати для гобоя і фортепіано № 2) (32)

	Алегро (із Сонати для скрипки і фортепіано, Фа мажор) (7)
	Соната № 3 для скрипки і клавесина, 1ч. (64)
Глієр Р.	Танець з парасолькою (з балету “Червона квітка”) (7) Танець на площі (з балету “Мідний вершник”) (74)
Гріг Е.	Танець Анітри (з сюїти “Пер Гюнт”) (74) Норвезький танець № 2 (7)
Гулак-Артемівський С.	Мазурка (7)
Гуно Ш.	Танець № 6 (32)
Данкля Ш.	Варіації на тему Вейгля (68)
Ізофсон П.	Бурлеска (7)
Комаровський О.	Варіації на тему російської народної пісні “Пойду ль я, вийду ль я” (68)
Косенко В.	Дощик (7)
Лисенко М.	Елегія (7)
Моцарт В. А.	Турецький марш (74) Сонатина Соль мажор (68) Рондо (74) Рондо в турецькому стилі (31)
Мусоргський М.	Гопак (32)
Новотний В.	Тема з варіаціями (68)
Орік Ж.	Прелюдія (7)
Снайє Ж.	Адажіо і Алегретто (69)
Сметана Б.	Вальс (72)
Стравинський І.	Дві дитячі пісні (72) Вальс (60) Тіллі-бом (72)
Польдіні Е.	Танцююча лялька (7)
Прокоф'єв С.	Дві російські народні пісні (72)
Філіпенко А.	Скакалочка (7)

Хачатурян А.	Танець рожевих дівчат (з балету "Гаяне") (32) Вальс до драми М. Лермонтова "Маскарад" (32)
Чайковський П.	Танець пастушків (з балету "Лускунчик") (31) Трепак (з балету "Лускунчик") (7) Екосез (з опери "Євгеній Онєгін") (74)
Чюрльоніс М.	Прелюдія № 3 (7)
Шаріпов М.	П'еса на тему "Хатіре" (51)
Шопен Ф.	Вальс (56)
Шостакович Д.	Гавот із 3-ї сьюті (60) Вальс-жарт (7)

Ансамблі

Даргомижський О.	"Ночевала тучка золотая" (7)
Глінка М.	Марш Чорномора (з опери "Руслан і Людмила") (7)
Лядов А.	Полька (61)
Чайковський П.	Танець феї Драже (з балету "Лускунчик") (7) Угорський танець /Чардаш (з балету "Лебедине озеро") (61)
Чюрльоніс М.	Фугета тв.10, № 6 (7)
Шостакович Д.	Швидкоплинність № 10 (61)

ВІБРАФОН

П'еси

Антоніо Л., Феррейра Дж.	Рекадо (3)
Гершвін Дж.	Коханий мій (19)
Джонс К.	Душа (3)
Жобим А.	Який ти байдужий (3) Хвиля (3)
Карлтон Б.	Джа-да (66)
Лей Ф.	Боса-нова з кінофільму "Чоловік і жінка" (3)

Петренко М.	Вальс (19)
Янг В.	Стелла при зоряному світлі (19)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 40-42, 46-49 (78) Дуети №№ 43-45 (78)
Єгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 197-230 (21) Етюди №№ 1-30, 88-102 (22) Етюди №№ 170-230 (23) Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Еппіс К.	Вправи з 5-го розділу (77)
Жилінський Я.	Етюди №№ 1-20 (24)
Койне Е.	Етюди №№ 68-86, 119-146 (81)
Купінський К.	Етюди №№ 14-25 (35)
Лайос Б.	Етюди №№ 38-53 (79)
Макієвський С.	Вправи №№ 1-5 (стор. 23) (9) Вправи №№ 1-22 (стор. 28) (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 9-11, 14 (42)
Сандор В.	Вправи №№ 53-55, 57 (84) Етюди №№ 56, 58; (84) Етюди №№ 2-12 (стор. 33) (84)
Сковер В.	Етюди №№ 20-30 (62)
Снегірьов В.	Етюди №№ 1-5 (63)
Стойко Й.	Етюди №№ 24-27 (85)
Чепін Дж.	2-й розділ (7)

П'еси

Дворжак М.	Етюд № 6 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Еппіс К.	12-тактове соло з 5-го розділу (77)
Прокоф'єв С.	Меркуціо (фрагмент з балету "Ромео і Джульєтта") (52)
Фінк З.	"Toms dilemma" для ударної установки соло (80) "Foot Steps" для ударної установки соло (80)
Чепін Дж.	Соло з 2-го розділу (73)

5 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Вивчення принципів фразування.
- Застосування раціональної аплікатури при виконанні складних пасажів.
- Удосконалення гри подвійних нот різними інтервалами.
- Реалізація музичних образів за допомогою засобів музичної виразності.
- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою.
- Користування принципом “випереджаючого відображення і мислення” (сприймання даного моменту у звучанні та передбачення наступного розвитку музичного матеріалу).
- Удосконалення техніки виконання штриха *legato* на вібрафоні.
- Відчуття розгортання музичного твору у часі. Поняття про музичний період.
- Розуміння залежності звучання інструмента від різних акустичних умов.
- Формування свідомого ставлення до педалізації.
- Розуміння динаміки як засобу виразності.
- Подальше вивчення музичних термінів.
- Розвиток уміння психологічно адаптуватися при переході з інструмента на інструмент.
- Професійне орієнтування та підготовка до вступу у вищі мистецькі навчальні заклади найперспективніших у професійному відношенні учнів.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання нот з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5 знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, D₇ та VII₇ (з оберненням).
Хроматична гама в повільному та помірному темпах.

Хроматичні секвенції.

1 твір великої форми.

6–8 етюдів на різні види техніки.

5–7 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Розуміння принципів фразування на ударній установці і малому барабані.
- Збільшення темпу виконання подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожную руку.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”. “Дріб” у різних метроритмічних групуваннях з використанням різної сили звука.
- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Ознайомлення з трирядковими вправами.
- Принцип гри щітками на малому барабані.
- Принципи виконання синкоп і акцентів.
- Принцип виконання гам Д. Агостіні.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості аплікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.
- Ознайомлення з елементами джазової імпровізації (для підготовки учнів).
- Розучування сольних вставок і великих соло. Побудова великих сольних партій.
- Розучування сольних партій у різних джазових стилях з використанням характерних особливостей метроритму.
- Основні моделі виконання акцентів на тарілках.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п'єси чи соло на ударній установці.

2–4 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Технічний залік (кінець січня – початок лютого)	гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 1–2 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*
Відкритий академічний концерт (березень)	2–3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса (імпровізація) чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Підсумковий академічний концерт (травень)	3 твори 1 твір великої форми, 1 п'єса; п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Рубінштейн А.	Мелодія або
Лисенко М.	Скерцо
Шірінг Дж.	Колискова
Фінк З.	“Statement”

Підсумковий академічний концерт:

Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки з оркестром, 1 ч.

Асеведо Д. Аморадо

Еппіс К. Соло з 6–8-го розділів (за вибором)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф.	Етюди №№ 1, 5 (8)
Голденберг М.	Етюди №№ 9, 12, 13 (64)
Купінський К.	Етюди №№ 2, 4, 8–10 (8)
	Етюди №№ 74, 75 (31)
	Етюди №№ 59–61 (35)
Платонов М.	Етюди №№ 3, 6, 7 (8)
	Етюди №№ 1, 7–10, 28 (45)
	Етюди № 73, 76 (31)
Сандор В.	Етюди №№ 7–15 (84)
Снегірьов В.	Етюди №№ 10, 15 (64)

П'єси

Александров Ан.	Арія (69)
Асламас А.	Чуваська сюїта (51)
Бах Й. С.	Жига (83)
	Алегро (69)
Бетховен Л.	Престо (із Сонати для фортепіано Ре мажор, тв. 28) (8)
Вівальді А.	Концерт ля мінор для скрипки з оркестром, 1 ч. (16)
	Концерт соль мінор для скрипки з оркестром, 1 і 2 ч. (68)
Гайдн Й.	Угорське рондо (фортепіанне тріо № 1, фінал) (31)
Гендель Г.	Жига (30)
Глазунов О.	Піцикато (з балету “Раймонда”) (75)
Глієр Р.	Вальс (8)

Глінка М.	Краков'як із опери "Іван Сусанін" (31)
Ешпай А.	Вальс із опери "Іван Сусанін" (8) Дві п'єси (з циклу "Угорські наспіви") (53)
Зуппе Ф.	Увертюра до оперети "Поет і селянин" (8)
Карелл Р.	Сучасні куранти (8)
Лисенко М.	Скерцо (8)
Петров А.	Гумореска (8)
Рубінштейн А.	Мелодія (8)
Сібеліус Я.	Рондолето (8)
Скорик М.	Дитячий альбом (11): Народний танець Лірник
Тактакішвілі О.	Музичний момент (8)
Туріна Х.	Святкова Кордова (з циклу "Розповіді про Іспанію") (8)
Туріні Ф.	Престо (8)
Філіпенко А.	Ранок (8)
Ходяшев В.	Чуваське капричіо (53)
Чайковський П.	Старовинна французька пісенька (75) Угорський танець /Чардаш/ (з балету "Лебедине озеро") (30) Варіації з балету "Спляча красуня" (75)
Шалаєв О.	Волзькі приспівки (53)
Шамо І.	Танець із "Української сюїти" (8)
Шостакович Д.	Угодовець (з балету "Болт") (53)
Шопен Ф.	Вальс № 10 (55)
Юровський В.	Марш-жарт (30)
	Ансамблі
Дворжак А.	Два слов'янські танці (58)
Прокоф'єв С.	Марш із опери "Любов до трьох апельсинів" (59)
Рахманінов С.	Італійська полька (8)
Сметана Б.	Полька з циклу "Чеські танці" (59)
Свиридов Г.	Військовий марш (із музичних ілюстрацій до повісті О. С. Пушкіна "Заметіль") (49)

ВІБРАФОН

П'єси

Асеведо Д.	Аморато (3)
Герман Д.	Привіт, Доллі (66)
Жобім А.	Фотограф (3)
Маркс Дж.	Від усього серця (66)
Цфасман О.	Невдале побачення (66)
Ширінг Дж.	Колискова (66)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 50, 53-59 (78) Дуети №№ 52, 60, 61 (78)
Бейлі К.	Джазові соло (15)
Єгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 61-87, 89-144 (21) Етюди №№ 60-87, 103-144 з ч. 2 (23) Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Еппіс К.	Вправи з 6-8-го розділів (77)
Жилінський Я.	Етюди №№ 20-40 (24)
Купінський К.	Етюди №№ 25-41, 46-49 (34)
Лайос Б.	Етюди №№ 54- 72 (79) Гра щітками (стор. 64) (79)
Макієвський С.	Вправи №№ 1-3 (стор. 41, 43) (9) Вправи №№ 1-16 (стор.46) (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 17, 18, 25, 26, 32 (43)
Сандор В.	Вправи №№ 53-55, 57 (84) Етюди №№ 56, 58 (84) Етюди №№ 2-12 (стор.33) (84)
Сковер В.	Етюди №№ 31-50 (62)
Снегірьов В.	Етюди №№ 6-15 (63)
Стойко Й.	Етюди №№ 28-32 (85) Дуети №№ 35-37 (85)
Чепін Дж.	3-4-й розділи (73)

Бейлі К.
Еппіс К.
Фінк З.
Чепін Дж.

П'єси
Соло (за вибором) (15)
Соло з 6–8-го розділів (за вибором) (77)
“*Statement*” (80)
Соло з 3-го, 4-го розділів (за вибором)
(73)

6 КЛАС

Орієнтовний річний план для випускників, які бажають продовжити навчання у вищих мистецьких навчальних закладах, має відповідати Вимогам з фахових іспитів для вступників до вищих мистецьких навчальних закладів I–II рівнів акредитації, затвердженим Міністерством культури і туризму України від 12 квітня 2005 року.

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою, уміння цілком охопити твір.
- Розуміння динаміки як засобу виразності.
- Свідоме ставлення до педалізації.
- Розвиток уміння психологічного і фізичного настрою при переході з інструмента на інструмент.
- Поглиблене вивчення музичних термінів.
- Усвідомленість досягнення мети під час занять та відкритих концертних виступів.
- Закріплення учнем навичок самостійної праці над інструктивним та художнім матеріалом.
- Принцип гри чотирма паличками на вібрафоні. Акордова техніка.
- Закріплення учнем навичок релаксації, вміння психологічно підготуватися до сценічних виступів.
- Робота над різними видами техніки. Поняття про віртуозність.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, ладові і тональні секвенції, D₇ та VII₇, (з оберненнями).

Хроматичні секвенції.

1 твір великої форми (частина концерту, сонати).

4–6 студій на різні види техніки.

4–5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожну руку.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”.
- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Виконання трирядкових вправ з поступовим ускладненням метроритму.
- Удосконалення техніки гри щітками.
- Принципи виконання синкоп і акцентів.
- Виконання гам Д. Агостіні.
- Стилі фанк, ф'южн, джаз-рок тощо. Вправи та ритми у цих стилях.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості аплікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.
- Розучування сольних вставок і великих соло. Побудова великих сольних партій.
- Удосконалення виконання акцентів на тарілках.
- Творче музикування з використанням елементів джазової імпровізації (для підготовлених учнів).
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів (у тому числі поліритмічних) на різні види техніки.

2–4 п'єси або соло на ударній установці.

3–4 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Напрямок "Інструментальні класи"

Прослуховування випускної програми (грудень)	п'єса (бажано твір великої форми /ксилофон/); етюд (малий барабан).
Прослуховування випускної програми (березень-квітень)	п'єса (бажано твір великої форми), етюд (ксилофон); 1–2 етюди (малий барабан).
Випускний іспит (травень)	2 п'єси (одна з яких – твір великої форми), 1 етюд (ксилофон); 1–2 етюди (малий барабан).

Напрямок "Музичне мистецтво естради"

Прослуховування випускної програми (грудень)	п'єса (ксилофон або вібрафон); соло на барабанах (ударній установці).
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	п'єса, етюд (ксилофон або вібрафон); соло, поліритмічний етюд на барабанах (ударній установці).
Випускний іспит (травень)	п'єса, етюд (ксилофон або вібрафон); п'єса (естрадно-джазова) або соло, поліритмічний етюд,

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики (барабани /ударна установка/).

Орієнтовні програми випускного іспиту

Напрямок "Інструментальні класи"

Ксилофон

Вівальді А.	Концерт ля мінор, 1 ч. або 3 ч.
Гріншпун А.	Румунська народна мелодія
Платонов М.	Етюди №№ 7–10 (45) (1 етюд за вибором викладача)

Малий барабан

1–2 етюди за вибором викладача

Напрямок "Музичне мистецтво естради"

Вібрафон (ксилофон)

Лей Ф. Боса-нова з кінофільму "Чоловік і жінка" (4-ма паличками)

Зиневич В., Борін В. Етюди №№ 11–21 (25) (1 етюд за вибором викладача)

Барабани (ударна установка)

Фінк З. Час молодих (соло для ударної установки)

1 поліритмічний етюд за вибором викладача

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Голденберг М.	Етюди №№ 18, 22, 23 (64)
Купінський К.	Етюди №№ 2, 4, 8–10 (8)
Платонов М.	Етюди №№ 3, 6, 7 (8) Етюди №№ 1, 7–10, 28 (45)

Сандор В. Етюд №№ 16–20 (84)
 Етюд №№ 24–30 (84)
 Снегірьов В. Етюд №№ 17, 19–21 (64)

П'єси

Беріо Ш. Варіації ре мінор (69)
 Вівальді А. Концерт ля мінор, 2 і 3 ч. (16)
 Концерт Соль мажор, 1 ч. (68)
 Концерт соль мінор, 2 ч. і 3 ч. (68)
 Біотті Дж. Концерт № 23, 1 ч. (70)
 Глазунов О. Вальс (12)
 Роздум (12)
 Румунська народна мелодія (1)
 Деніку Г. Хора-Стакато (20)
 Де Фалья М. Іспанський танець (50)
 Долуханян А. Скерцо (51)
 Колодуб Л. Поема (12)
 Кабалевський Д. Галоп (із сюїти “Комедіанти”) (17)
 Комаровський О. Концерт № 2, 1 ч. (70)
 Крейслер Ф. Концерт у стилі А. Вівальді, 1 ч. (28)
 Мошков Б. Російський танець (40)
 Моцарт В. А. Увертюра до опери “Весілля Фігаро” (39)
 Прокоф'єв С. Гавот (12)
 Римський-Корсаков М. Танець скоморохів (із опери “Снігуронька”) (17)
 Політ джмеля (з опери “Казка про царя Салтана”) (53)
 Неаполітанська тарантела (55)
 Циганські наспіви (фрагмент) (55)
 Танець із “Гуцульського триптиха” (11)
 Вальс із Партити № 5 для фортепіано (11)
 Сюїти до драми Лесі Українки “Кам'яний господар” (11):
 Старовинний танець
 Іспанський танець
 Чайковський П. Трійкою (65)

Шопен Ф. Варіації на теми Россіні (83)
 Шостакович Д. Іспанський танець (із кінофільму “Овод”) (64)
 Елегія (69)
 Вальс із кінофільму “Пирогов” (50)
 Танець із балету “Золотий вік” (53)

Ансамблі

Бізе Ж. Менует з музики до драми А. Доде “Арлезіанка” (8)
 Боккеріні Л. Менует (47)
 Два середньовічних танці (обр. М. Пекарського) (14)
 Дві п'єси (54)
 Дві п'єси (з сюїти “Золотий ключик”) (54)
 Римський-Корсаков М. Танець скоморохів (з опери “Снігуронька”) (8)
 Сердечков В. Концертна полька (8)
 Смелков О. Дві п'єси (54)
 Шостакович Д. Полька з балету “Золотий вік” (49)

ВІБРАФОН

Вправи

Зиневич В., Борін В. Вправи №№ 1–14 (25)
 Етюд №№ 1–21 (25)

П'єси

Вуд Г. Моя єдина любов (66)
 Голсон Б. Не шепочи (66)
 Лей Ф. Боса-нова з кінофільму “Чоловік і жінка” (4-ма паличками) (3)
 На сонячній стороні вулиці (66)
 Дні вина і троянд (66)
 Самба Ла-Плати (3)
 Вулиця зеленого дельфіна (66)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Бейлі К.	Джазові соло (15)
Сторова Т., Штейман В.	Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Еппіс К.	Вправи з 9–12-го розділів (77)
Жилінський Я.	Етюди №№ 41–60 (24)
Лайос Б.	Етюди №№ 73–102 (79)
Летем Р.	Вправи в стилі фанк і ф'южн (36)
Маківський С.	Вправи №№ 1–15 (стор. 46, 49) (9) Урок 10 (9) Розділ 4-й, уроки 1–10 (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 33, 35, 45–61 (43)
Сандор В.	Етюди №№ 13–45 (84) Дуети № 46, 47 (84)
Сковер В.	Етюди №№ 31–50 (62)
Снегір'єв В.	Етюди №№ 6–15 (63)
Стойко Й.	Етюди №№ 28–32, 41–51 (85) Дуети №№ 38, 39 (85) Тріо № 40 (85)
Чепін Дж.	3–4-й розділи (73)

П'єси

Бейлі К.	Джазові соло (15)
Еппіс К.	Соло з 9–11-го розділів (77)
Летем Р.	Соло №№ 1, 2 (36)
Макуров О.	Соло №№ 1, 2 (37)
Фінк З.	Час молодих (соло для ударної установки) (80) Молодіжний біт (соло для ударної установки) (80)

СТРОК НАВЧАННЯ – 8 РОКІВ

Загальні вимоги

1 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН, МАЛИЙ БАРАБАН

Формування основних навичок гри на ударних інструментах та ознайомлення з основами музичної грамоти:

- ознайомлення з устроєм інструмента і правилами догляду за ним;
- формування правильної постави тулуба, постанови рук і ніг;
- діапазон інструмента, початкове уявлення про регістри та їхні виражальні можливості;
- підготовчі вправи для організації первинних ігрових рухів;
- вправи на тренажері з повільним чергуванням рук (бажано з ігровою формою розучування рухів);
- формування первинних уявлень про основні способи звуковидобування. Штрихи *non legato* (прийомом тремоло), *staccato*, *tenuto*, дубль-штрих;
- ознайомлення з елементарними поняттями про тривалості нот, пауз; метр, такт; музичні розміри 2/4, 3/4, 4/4; пунктирний ритм; знаки скороченого письма;
- розуміння простих ритмічних формул;
- виконання поодиноких ударів різними тривалостями (цілими, половинними, четвертними, восьмими). Співвідношення тривалостей у простих метрах;
- розучування рухів, які допоможуть при виконанні різних ритмічних формул, починаючи з простих;
- ознайомлення із системою запису нотного тексту (умовних позначень) для малого барабана;
- опрацювання на малому барабані поодиноких, подвійних, потрійних ударів і по чотири удари на кожную руку в повільному темпі;
- вправи “двійки” для *ксилофона, вібрафона* в повільному темпі;

- вивчення елементарних аплікатурних формул, вивчення особливостей аплікатури при виконанні гам і арпеджіо;
- початкові уявлення про можливості педалі на *вібрафоні*. Слухомоторна координація;
- первинні уявлення про виразні можливості сили звука;
- поняття динамічної шкали. *Crescendo, diminuendo*;
- вивчення елементарних музичних термінів;
- усвідомлення ознак пісні, маршу, танцю;
- розвиток творчих здібностей з використанням сучасних методик за вибором викладача.

Орієнтовний річний план

Ксилофон, вібрафон

Гами: До мажор, ля мінор в 1–2 октави у повільному темпі; арпеджіо тризвуків.

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс.

Вправи для розвитку техніки.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Малий барабан

10–15 вправ та етюдів на різні види техніки.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Прослуховування (грудень)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси та етюд.
Відкритий академічний концерт (лютий-березень)	2–3 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон).
Підсумковий академічний концерт (кінець квітня – початок травня)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (одна на ксилофоні, друга на вібрафоні); вправа чи етюд на малому барабані.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Відкритий академічний концерт:

Степовий Я. Бім-Бом
Українська народна пісня. Веселі гуси

Підсумковий академічний концерт:

Люллі Ж. Б. Пісенька
Українська народна пісня. Прийди, прийди, сонечко
(обр. Л. Ревуцького)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Вправи та етюди

Бакланова Н. Етюд (10)
Етюд (18)
Єгорова Т., Штейман В. Вправи №№ 1–8 (72)
Купінський К. Вправи №№ 1–10 (30)
Етюди №№ 1–6 (4)

П'єси

Захар'їна Т. Скік-поскік (10)
Кабалевський Д. Їжачок (72)
Молдавська народна пісня Наш циган (71)
Моцарт В. А. Алегрето (10)
Потоловський М. Мисливець (10)
Російські народні пісні “Во поле берізка стояла” (72)
“Я сидела либо день, либо два”
(обр. М. Римського-Корсакова) (71)
“Уж как звали молодца”
(обр. М. Римського-Корсакова) (72)
Степовий Я. Бім-Бом (10)
Українські народні пісні Їхав козак за Дунай (72)
Веселі гуси (72)
Реве та стогне Дніпр широкий (10)
Ой, ру-ду (18)
Бігла кізка топигися (обр. В. Кирейка) (10)

Чечіточка (обр. В. Кирейка) (10)
Печу, печу хлібчик (обр. В. Кирейка) (10)
Лисичка (обр. М. Лисенка) (10)
Прийди, прийди, сонечко
(обр. Л. Ревуцького) (10)

ВІБРАФОН

П'єси

Вебер Е. Л.	Пам'ять (41)
Захар'їна Т.	Колискова (10)
Кабалевський Д.	Пісенька (10)
Люллі Ж. Б.	Пісенька (18)
Моцарт В. А.	Колискова (18)
Попатенко Т.	Місяць (10)
Хренніков Т.	Колискова Світлани (з кінофільму "Тусарська балада")(18)

МАЛИЙ БАРАБАН

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 1, 3, 5 (78)
Єгорова Т., Штейман В.	Вправи №№ 1–20 (21)
	Вправи №№ 1–20 (72)
Сандор В.	Етюди №№ 1–9 (84)

2 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН, БАРАБАН (УДАРНА УСТАНОВКА)

Продовження формування основних навичок гри на ударних інструментах та ознайомлення з основами музичної грамоти:

- коригування постановки рук і ніг;
- початкові навички педалізації при грі на *вібрафоні*. Слухо-моторна координація;

- подальше ознайомлення з елементарними поняттями про сильні та слабкі долі, порядок їхнього чергування у музичних розмірах 2/4, 3/4, 4/4; затакт;
- ознайомлення з особливостями запису нотного тексту (умовних позначень) для *барабанів (ударної установки)*;
- розширення уявлень про способи звуковидобування. Штрихи *non legato, legato* (прийомом тремоло); *staccato, tenuto*; дубль-штрих;
- поняття про динамічну шкалу. *Crescendo, diminuendo*;
- формування почуття метру;
- опанування елементарними аплікатурними формулами;
- розуміння позначень артикуляції;
- вправи "двійки" для *малого барабана* в повільному темпі. Виконання парадидлів і "ролів";
- опрацювання на барабанах (ударній установці) поодиноких, подвійних, потрійних ударів і по чотири удари на кожную руку в повільному темпі з подальшим застосуванням у чотиридольному метрі бас-барабана та хай-хета на кожную другу, а потім на кожную четверту долі;
- ознайомлення із сучасними напрямками і стилями музики;
- початкові вправи на *барабанах (ударній установці)* у стилі "біт" (особливості та манера виконання);
- початкові навички читання нот з листа (координація зору, слуху та рухів);
- подальше вивчення музичної термінології;
- подальший розвиток творчих здібностей.

Орієнтовний річний план

Ксилофон, вібрафон

Гама: мажорні, мінорні до 1-го знака при ключі (включно) на весь діапазон інструмента в повільному темпі; арпеджіо тризвуків.

10–12 вправ та етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Барабани (ударна установка)

Ритмічний ряд на малому барабані у розмірах 2/4, 4/4 з використанням особливих видів ритмічного поділу: чверті, восьмі, тріолі, шістнадцяті, квінтолі, секстолі. Цей же ритмічний ряд виконувати і в зворотному напрямку.

10–15 вправ та етюдів на різні види техніки.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); вправа чи етюд на малому барабані
Відкритий академічний концерт (березень)	2–3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); вправа чи етюд на малому барабані.
Підсумковий академічний концерт (травень)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (одна на ксилофоні, друга на вібрафоні); вправа чи етюд на малому барабані.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Лисенко М.	Пісня Лисички (з опери “Коза-дереза”)
Неаполітанська народна пісня.	О, моє сонечко
Койне Е.	Етюд № 3

Підсумковий академічний концерт:

Косенко В.	Старовинний танець
Лисенко М.	Колискова
Койне Е.	Етюд № 14

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Вправи та етюди

Бакланова Н.	Етюд (10)
Вольфарт Ф.	Етюд № 10, 18 (4)
Єгорова Т., Штейман	Вправи №№ 1–12 (72)
	Етюд № 1 (72)
Купінський К.	Етюди №№ 7, 8, 13 (4)
	Етюди №№ 1–15 (31)
	Етюди №№ 14–17 (4)
Комаровський О.	Етюд № 11 (4)
Луканюк С.	Етюд № 9 (4)
Снегірьов В.	Вправи №№ 18–26 (64)

П'єси

Адигезалов В.	П'єса (4)
Барток Б.	П'єси № 3, № 5 (71)
	Угорський народний танець (10)
Бетховен Л.	Прекрасна квітка (10)
	Контрданс (18)
Бонончіні Дж.	Рондо (68)
Бургхард Г.	П'єса (72)
Вебер К.	Віваче (10)
Гайдн Й.	Менует (18)
Галинін Г.	Лебеді (з альбому “В зоопарку”) (18)
Геретер О.	Скерцо (72)
Глінка М.	Полька (71)
	Простодушність (72)
Глюк К.	Веселий танець (4)
Кабалевський Д.	Прогулянка (71)
	Вальс (71)
	Танець (4)
Коломієць А.	Український таночок (4)
Косенко В.	Старовинний танець (4)
Лисенко М.	Пісня Лисички (з опери “Коза-дереза”) (4)

Лядов А.	Сорока (53)
Моцарт В.	Андантіно (4)
Майкапар С.	Марш (18)
Російська народна пісня	“Ай, в поле липонька” (64)
Сігмейстер Е.	Сонячний день (4)
Українські народні пісні	Ой, джигуне, джигуне (4)
	Ой під горою, під перевозом (обр. М. Лисенка) (4)
	Подоланочка (обр. Ревуцького Л.) (4)
Фінська народна пісня	У піднебесся (64)
Хренніков Т.	Серенада (14)
Шопен Ф.	Прелюд (10)
Штогаренко А.	Струмок (10)
	Танцювальна (4)
Шуман Р.	Сміливий наїзник (4)

Ансамблі

Бах Й. С.	Пісня для двох скрипок (10)
Болгарська народна пісня	“Вышел как-то ночью” (обр. Т. Єгорової) (71)
Російська народна пісня	“Вставала ранішенько” (обр. Т. Єгорової) (71)

ВІБРАФОН

П'єси

Дунаєвський І.	Колискова (10)
Кабалевський Д.	Сумна історія (68)
Неаполітанські народні пісні	О, моє сонечко (27)
Лисенко М.	Санта Лючія (27)
Островський О.	Колискова (10)
Шапорін Ю.	Хай завжди буде сонце (10)
	Колискова (10)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 2, 7, 11 (78)
	Дуети №№ 9, 17 (78)
Єгорова Т., Штейман В.	Вправи №№ 21–89 (23)
Койне Е.	Етюди №№ 3, 5, 7–18 (81)
Купінський К.	Етюди №№ 1–5 (35)
Сандор В.	Етюди №№ 10–22 (84)
Стойко Й.	Вправи №№ 1–22 (85)
	Етюд № 4 (85)

3 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Цілеспрямована робота по закріпленню постановочних моментів: коригування постави тулуба, постанови рук і ніг, організація ігрових рухів.
- Робота над технікою виконання арпеджіо з перехресним положенням рук, розвиток рухливості.
- Вивчення позначень динамічних відтінків. Вміння відтворювати деякі з них під час виконання вправ, гам, етюдів та п'єс.
- Виконання штрихів *legato*, *tenuto* прийомом тремоло; *staccato*; комбіновані штрихи. Координація рухів рук при виконанні різних штрихів.
- Техніка виконання “стрибків” на малі й великі відстані.
- Виконання гам та арпеджіо дубль-штрихом.
- Відчуття постійного і змінного темпів. Пульсація. Синкопа.
- Удосконалення навичок педалізації при грі на вібрафоні.
- Ознайомлення з принципами читання нот з листа. Розвиток широкого та вузького кола уваги та її розподілення.

Орієнтовний річний план

Гама: мажорні, мінорні до 2-х знаків при ключі (включно) на весь діапазон інструмента в повільному темпі; арпеджіо тризвуків.

Хроматична гама в повільному темпі.

4–8 етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Подальша робота над вправами “двійками”. Виконання парадигм і “ролів” у повільному темпі.
- Початкові вправи на барабанах (ударній установці) поодиноких, подвійних ударів кожною рукою із застосуванням у чотиридольному метрі бас-барабана та хай-хета на кожному другу, а потім на кожному “четверту” долі.
- Ознайомлення з сучасними напрямками та стилями музики.
- Початкові вправи в стилі “рок” (особливості та манери виконання).
- Розвиток навичок читання нот з листа та ансамблевої гри.

Орієнтовний річний план

10–15 вправ та етюдів.

1–3 п'єси або соло на ударній установці.

1–2 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальною або джазовою музикою.*

Читання з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень) 3 твори:
2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон);
п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Відкритий академічний концерт (березень)

2–3 твори:
2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон);
п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень)

3 твори:
2 різнохарактерні п'єси (одна на ксилофоні, друга на вібрафоні);
п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт

Косенко В.	Скерцино
Гуно К.	Аве Марія
Еппіс К.	12-тактове соло

Підсумковий академічний концерт

Стравинський І.	Алегро
Сен-Санс К.	Лебідь
Дворжак М.	Етюд № 2 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Вправи та етюди

Голденберг М.	Етюд № 1 (64)
Дулов Г.	Етюд № 16 (5)
Купінський К.	Етюди №№ 16–28 (32)
	Етюди №№ 1–3, 5–10 (5)
Луканюк С.	Етюди №№ 12, 19 (5)
Платонов М.	Етюд №№ 4, 15, 18, 20 (5)
Сітт Т.	Етюд № 13 (5)
Чернишов В.	Етюд № 17 (5)

П'еси та твори великої форми

Бах Й. С.	Жарт (83)
Бетховен Л.	Менует (5)
	Народний танець (18)
	Турецький марш (71)
Бізе Г.	Менует (83)
Білоруська народна пісня	Перепілонька (72)
Блок В.	Московська кадрили (53)
Ванян М.	Прелюдія (53)
Гайдн Й.	Менует (5)
	Алегро (5)
Гендель Г.	Сонатина (5)
Госсек Ф.	Гавот (30)
Гріг Е.	Танець зі стрибками (53)
Ешпай А.	Татарська танцювальна пісенька (72)
Кабалевський Д.	Стародавній танець (71)
	Повільний вальс (71)
Кодай З.	Дитячий танець № 3 (71)
Коломієць А.	Гра-веснянка (5)
Косенко В.	Скерцино (72)
	Балетна сценка (5)
Лисенко М.	Дві українські народні пісні (5)
Лядов А.	Жартівлива (5)
Моцарт В. А.	Менует (з "Маленької нічної серенади") (5)
	Тарантела (71)
Палієв Д.	Старовинний англійський танець (5)
Перселл Г.	Прогулянка (68)
Раков М.	Пісенька (5)
Ревуцький Л.	Жарт (5)
Селіванов В.	Алегро (71)
Стравинський І.	Іди, іди, дощику (обр. Л. Ревуцького) (5)
Українська народна пісня	Камаринська (72)
Чайковський П.	Мазурка (з "Дитячого альбому") (71)
	Танець (з "Балетної сюїти") (5)
Шостакович Д.	

Шуман Р.	Веселий селянин (5)
Щуровський Ю.	Фуга (4)
	Фуга (5)
Янечек К.	Марш (5)

Ансамблі

Моцарт В. А.	Хор слуг (із опери "Чарівна флейта") (5)
Українська народна пісня	У сусіда хата біла (обр. І. Берковича) (5)
Чеський народний танець	Аничка (обр. В. Ребікова) (5)

ВІБРАФОН

П'еси

Гендель Г.	Арія (18)
Гуно К.	Аве Марія (83)
Сен-Санс К.	Лебідь (83)
Шуберт Ф.	Аве Марія (83)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 27-30 (78)
	Дуети №№ 24-26 (78)
Еппіс К.	Вправи з чвертями й восьмими з 2-ї частини (77)
Єгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 36, 89, 90, 100, 101, 127 (21)
Койне Е.	Етюди №№ 30-48 (81)
Купінський К.	Етюд №№ 1-7 (33)
Макієвський С.	Вправи №№ 1-20 (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 2-3 (43)
Сандор В.	Етюди №№ 23-39 (84)
Стойко Й.	Етюди №№ 5-7 (85)

П'еси і соло

Глазунов О.	Град (із балету "Пори року") (52)
Еппіс К.	12-тактове соло (77)
Дворжак М.	Етюд № 2 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Фінк З.	Танець для ударної установки соло (80)

4 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Коригування постави тулуба, постанови рук і ніг у зв'язку зі зміною фізіологічних даних.
- Розвиток виконання прийому тремоло.
- Вивчення особливостей аплікатури при виконанні секвенцій. Техніка виконання пасажів і секвенцій з перехресним і зустрічним рухами рук.
- Удосконалення навичок педалізації при грі на вібрафоні.
- Розширення діапазону сили звука.
- Розвиток музичної пам'яті.
- Удосконалення відчуття метроритму.
- Подальше вивчення музичних термінів.
- Удосконалення навичок читання нот з листа.
- Виховання вміння самостійно вирішувати творчі завдання.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 3-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень.

Виконання гам восьмими і шістнадцятими на весь діапазон інструмента в помірному темпі; виконання гам штрихами *detache*, *legato* (прийомом тремоло) в повільному темпі. Комбіновані штрихи.

Хроматична гама в повільному темпі.

1 твір великої форми.

4–6 етюдів на різні види техніки.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів і по чотири удари кожною рукою.
- Удосконалення виконання парадидлів і “ролів”. Вивчення рудиментів з використанням “тембрів”.

- Ознайомлення з технікою виконання “дробу”.
- Ознайомлення з принципом виконання коротких і подвійних форшлагів (флемів). Різні варіанти аплікатури для подвійних форшлагів (флемів): дві ноти форшлагу та основна нота – RLR, LRL; RRL, LLR. R – права рука, L – ліва рука. Виконання форшлагів (флемів) з обох рук.
- Подальше ознайомлення із сучасними напрямками та стилями музики.
- Вивчення основних ритмів з різними співвідношеннями ритмічних груп у партіях бас-барабана та хай-хета.
- Ознайомлення з джазовими стилями та характерними особливостями їхнього виконання (робоча пісня, балада, спірічуелс, блюз; регтайм, бугі-вугі тощо).
- Початкові вправи у “свінгу”. Дворядкові вправи, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Початкові вправи в стилі “боса-нова” (особливості та манера виконання).
- Координація рухів рук і ніг; особливості звуковидобування на барабанах (ударній установці).
- Вивчення найбільш відомих творів різних стилів з урахуванням часу їхнього створення, характерних стилістичних особливостей, характерних особливостей звуковидобування на барабанах (ударній установці); уміння вирізняти акомпанемент і соло.
- Удосконалення навичок читання нот з листа.
- Удосконалення гри в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п'єси чи соло на ударній установці.

1–2 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Технічний залік (кінець січня – початок лютого)	Гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 1–2 різновиди фактури акомпане- менту з естрадно-танцювальної або джазової музики.*
Відкритий академічний концерт (березень)	2–3 твори: 2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Підсумковий академічний концерт (травень)	3 твори: 1 твір великої форми, 1 п'єса; п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Косенко В.	Мазурка
Бах Й. С.	Арія (з оркестрової сюїти Ре мажор)
Еппіс К.	12-тактове соло

Підсумковий академічний концерт:

Бетховен Л.	Сонатина
Жобім А. К.	Дезафінато
Дворжак М.	Етюд № 3 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф.	Етюди №№ 1, 2, 6–10, 12, 15 (6)
Вейгль В.	Етюди №№ 27–28 (64)
Голденберг М.	Етюди №№ 2, 16 (64)
Зиневич В., Борін В.	Вправи (зі стрибками) №№ 1–17 (25)
Комаровський О.	Етюд № 3 (6)
Купінський К.	Етюди №№ 5, 13 (6) Етюди №№ 42, 43 (32)
Луканюк С.	Етюд № 4 (6)
Платонов М.	Етюди №№ 11, 14 (6) Етюди №№ 2, 3 (45)
Торребруно Л.	Етюд № 24 (64)

П'єси та твори великої форми

Аляб'єв О.	Танець із балету “Чарівний барабан” (6)
Аулін Т.	Шведський народний танець (68)
Балакірев М.	Полька (72)
Бах Й. С.	Гавот (6) Рондо (31)
Бетховен Л.	Сонатина (68)
Гайдн Й.	Менует (6) Скерцо (53)
Гендель Г.	Ларго (6)
Гуно Ш.	Вальс із опери “Фауст” (56)
Глінка М.	Андалузський танець (71)
Даргомижський О.	Тема з варіаціями “Душечка-девица” (6) Танець (53)
Деліб Л.	Піцикато (з балету “Сільва”) (56)
Дженкінсон Е.	Танець (68)
Зверев В.	Скерцино (72)
Іщенко Ю.	Бурлеска (6)
Компанієць Г.	Музичний момент (6)

Кореллі А. Алегро (з Сонати Ре мажор) (69)
 Сарабанда (6)
 Косенко В. Мазурка (6)
 Ранком у садочку (6)
 Моцарт В. А. Арія Фігаро (з опери "Весілля Фігаро") (31)
 Андантіно (6)
 Рондо (72)
 Перселл Г. Сопілочка (6)
 Петерс Г. Галоп (84)
 Прокоф'єв С. Танець Антильських дівчат (із балету "Ромео і Джульєтта") (72)
 Гавот із ("Класичної симфонії", 3 ч.) (31)
 Вальс із циклу "Дитяча музика" (31)
 Тамбурин (32)
 Рамо Ж. Мазурка (31)
 Ребіков В. Новий Лондон (6)
 Сігмейстер Е. Музична шкатулка (6)
 Сільванський М. Скерцо (6)
 Степовий Я. Сонатина № 6 для скрипки та клавесина, 1 ч. (64)
 Телеман Г. Танець тюльпанів (із сюїти "Веселі космонавти")
 Філіпенко А. Тема з варіаціями (6)
 Стародавній танець (6)
 Фільц Б. Дитячий альбом (71):
 Цибін В. Вальс
 Чайковський П. Солодка мрія
 Неаполітанський танець (із балету "Лебедине озеро") (72)
 Танець із балету "Лебедине озеро" (72)
 Пісня-гумореска (64)
 Вальс № 1 (31)
 Прелюдія (6)
 Музичний момент (71)

Чічков Ю.
 Шопен Ф.
 Шостакович Д.
 Шуберт Ф.

Шуман Р. Пісенька (з "Альбому для юнацтва") (6)
 Щедрін Р. Дівочий хорівод (із балету "Горбоконик") (72)
 Щуровський Ю. Рондо-фантазія (6)
Ансамблі
 Вебер К. Хор мисливців (з опери "Вільний стрілець") (6)
 Прокоф'єв С. Гавот (із "Класичної симфонії")(6)
 Чайковський П. Танець маленьких лебедів (з балету "Лебедине озеро") (72)
 Танець пастушків (з балету "Лускунчик") (6)
 Колискова в бурю (6)
 Дитяча полька (6)
 Шостакович Д.

ВІБРАФОН

П'єси

Бах Й. С. Арія (з оркестрової сюїти Ре мажор) (83)
 Брубек Д. Боса-нова (3)
 Жобім А. К. Дезафінато (3)
 Маттесон І. Арія (69)
 Міллер Г. Я знаю, чому (67)
 Місячна серенада (67)
 Мелодія (8)
 Сасько Г. Джаз-вальс (19)
 Уоррен Г. Дорога на Чаттанугу (67)
 Шостакович Д. Романс (69)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О. Етюди №№ 33-37 (78)
 Дуети №№ 31, 32, 38, 39 (78)
 Єгорова Т., Штейман В. Етюди №№ 150-169 (21)
 Ч. 2, етюди №№ 1-30 (23)
 Дуети для 2-х малих барабанів (72)

Койне Е.	Етюд №№ 49–52, 56–58, 59–67, 103–118 (81)
Лайос Б.	Етюд №№ 25–27 (79)
Макієвський С.	Вправи №№ 1–3 (стор. 20) (9) Етюд №№ 1–12 (9)
Осадчук В.	Етюд №№ 4–6 (42)
Сандор В.	Етюд №№ 40, 45–47 (84)
Стойко Й.	Етюд №№ 11–15 (85)
Чепін Дж.	1-й розділ (73)

П'єси і соло

Глазунов О.	Град (з балету “Пори року”) (52)
Дворжак М.	Етюд № 3 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Еппіс К.	8- або 12-тактове соло з 4-го розділу (77)
Римський-Корсаков М.	Епізод (з III частини сюїти “Шехерезада”) (52)
Фінк З.	Варіації для ударної установки соло (80) “Цумбалізм” для ударної установки соло (80)
Чепін Дж.	2-ге соло з 1-го розділу (73)

5 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Ознайомлення з формами музичних творів.
- Поняття про остинатний ритм, елементи поліритмії, складні ритмічні фігури.
- Свідоме читання позначень сили звука у тексті.
- Розуміння залежності якості звука від ваги рук, сили та швидкості їх рухів.
- Удосконалення техніки виконання “стрибків” на великі відстані з перехресним положенням рук.

- Гра подвійних нот різними інтервалами.
- Набуття учнем навичок релаксації, вміння психологічно підготуватися до сценічних виступів. Виховання виконавської волі.
- Аналіз сценічних виступів.
- Метроритмічні особливості, динаміка, характер виконання творів.
- Відпрацьовування плавного зняття педалі та акуратної безперервної зміни звуків.
- Подальше вивчення музичних термінів.

Орієнтовний річний план

Гама: мажорні й мінорні (3 види) до 4-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, D_7 .
Хроматична гама в повільному та помірному темпах.
Виконання хроматичних секвенцій.
1 твір великої форми.
4–6 етюдів на різні види техніки.
4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).
Читання нот з листа.
Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожную руку.
- Виконання парадидлів і “ролів” в помірному темпі. Подальше вивчення рудиментів з використанням “тембрів” у поєднанні з ускладненими конструкціями хай-хета і бас-барабана.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”. “Дріб” у різних метроритмічних групуваннях.
- Форшлаги (флеми) з трьох та чотирьох нот. Різні варіанти аплікатури: три ноти форшлягу і основна нота – RLRL, LRLR; RLLR, LRRL; чотири ноти форшлягу і основна нота – RLRLR, LRLRL; RLLLR, LLRRL, R – права рука, L – ліва рука. Виконання форшлагів (флемів) з обох рук.

- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Ознайомлення із записом нотного тексту у три рядки.
- Вивчення нових вправ у стилі “боса-нова”.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості аплікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.
- Розучування сольних вставок і великих соло. Особливості композиції великих сольних партій.
- Ознайомлення з джазовими темами і мелодіями, які використовували відомі джазові виконавці.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблях.

Орієнтовний річний план

- 6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.
- 2–4 п’єси чи соло на ударній установці.
- 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*
- Читання нот з листа.
- Використання різноманітних творчих форм музикування

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)	3 твори: різнохарактерні п’єси (ксилофон, вібрафон); п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.
Технічний залік (кінець січня – початок лютого)	гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Відкритий академічний концерт (березень)	2–3 твори: 2 різнохарактерні п’єси (ксилофон, вібрафон); п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень)	13 твори: 1 твір великої форми, 1 п’єса; п’єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Гріг Е.	Норвезький танець або
Лисенко М.	Елегія
Карлтон Б.	Джа-да
Еппіс К.	12-тактове соло з 5-го розділу

Підсумковий академічний концерт:

Гендель Г.	Соната № 3 для скрипки та клавесина, I ч.
Лей Ф.	Боса-нова з кінофільму “Чоловік і жінка”
Дворжак М.	Етюд № 6 (партія для ударної установки Конакова В.)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф.	Етюди №№ 1, 4 (7)
Зиневич В., Борін В.	Вправи № 1, 2 (стор. 58) (25)
Голденберг М.	Етюди №№ 3, 5–7 (64)
Купінський К.	Етюди №№ 2, 6, 10, 11 (7)
	Етюди №№ 42–46 (32)
	Етюди №№ 57, 58 (31)
Платонов М.	Етюди №№ 4–6 (45)
	Етюди №№ 3, 5, 7–10 (7)
	Етюди № 59 (31)

Сандор В.
Снегірзов В.
Барбер С.
Барток Б.
Бах Й. С.
Бізе Ж.
Бріттен Б.
Вербицький Л.
Вівальді А.
Гендель Г.
Глієр Р.
Гріг Е.
Гулак-Артемівський С.
Гуно Ш.
Данкля Ш.
Ізолфсон П.
Комаровський О.
Косенко В.
Лисенко М.
Моцарт В. А.
Етюд №№ 24–30 (84)
Етюд №№ 4, 8, 11 (64)
П'єси та твори великої форми
Експерсія (72)
Два румунські танці (72)
Рондо (32)
Англез (53)
Жарт (32)
Увертюра до опери “Кармен” (56)
Хвалько (72)
Веселий ярмарок (72)
Скоморохи (7)
Концерт соль мінор, 3 ч. (68)
Жига (із Сонати для гобоя і фортепіано № 2) (32)
Алегро (із Сонати для скрипки і фортепіано, Фа мажор) (7)
Соната № 3 для скрипки і клавесина, 1ч. (64)
Танець з парасолькою (з балету “Червона квітка”) (7)
Танець на площі (з балету “Мідний вершник”) (74)
Танець Анітри (із сюїти “Пер Гюнт”) (74)
Норвезький танець № 2 (7)
Мазурка (7)
Танець № 6 (32)
Варіації на тему Вейгля (68)
Бурлеска (7)
Варіації на тему російської народної пісні “Пойду ль я, вийду ль я” (68)
Дощик (7)
Елегія (7)
Турецький марш (74)
Сонатина Соль мажор (68)

Рондо (74)
Рондо в турецькому стилі (31)
Гопак (32)
Тема з варіаціями (68)
Прелюдія (7)
Адажіо і Алегретто (69)
Вальс (72)
Дві дитячі пісні (72)
Вальс (60)
Тіллі-бом (72)
Танцююча лялька (7)
Дві російські народні пісні (72)
Скакалочка (7)
Танець рожевих дівчат (із балету “Гаяне”) (32)
Вальс до драми М. Лермонтова “Маскарад” (32)
Танець пастушків (з балету “Лускунчик”) (31)
Трепак (із балету “Лускунчик”) (7)
Екосез (із опери “Євгеній Онегін”) (74)
Прелюдія № 3 (7)
П'єса на тему “Хатіре” (51)
Вальс (56)
Гавот (із 3-ї сюїти) (60)
Вальс-жарт (7)
Ансамблі
“Ночевала тучка золотая” (7)
Марш Чорномора (з опери “Руслан і Людмила”) (7)
Полька (61)
Танець феї Драже (з балету “Лускунчик”) (7)
Угорський танець /Чардаш/ (із балету “Лебедине озеро”) (61)
Мусоргський М.
Новотний В.
Орік Ж.
Сенайе Ж.
Сметана Б.
Стравинський І.
Польдіні Е.
Прокоф'єв С.
Філіпенко А.
Хачатурян А.
Чайковський П.
Чюрльоніс М.
Шаріпов М.
Шопен Ф.
Шостакович Д.
Даргомижський О.
Глінка М.
Лядов А.
Чайковський П.

Чюрльоніс М.
Шостакович Д.

Фугета тв. 10, № 6 (7)
Швидкоплинність № 10 (61)

ВІБРАФОН

П'єси

Антоніо Л., Феррейра Дж. Рекадо (3)
Гершвін Дж. Коханий мій (19)
Джонс К. Душа (3)
Жобим А. Який ти байдужий (3)
Хвиля (3)
Карлтон Б. Джа-да (66)
Лей Ф. Джа-нова з кінофільму "Чоловік і жінка" (3)
Петренко М. Вальс (19)
Янг В. Стелла при зоряному світлі (19)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О. Етюди №№ 40–42, 46–49 (78)
Еппіс К. Дуети №№ 43–45 (78)
Єгорова Т., Штейман В. Вправи з V розділу (77)
Етюди №№ 197–230 (21)
Етюди №№ 1–30, 88–102 (22)
Етюди №№ 170–230 (23)
Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Етюди №№ 1–20 (24)
Етюди №№ 68–86, 119–146 (81)
Етюди №№ 14–25 (35)
Етюди №№ 38–53 (79)
Вправи №№ 1–5 (стор. 23) (9)
Вправи №№ 1–22 (стор. 28) (9)
Етюди №№ 9–11, 14 (42)
Вправи №№ 53–55, 57 (84)
Етюди №№ 56, 58; (84)
Етюди №№ 2–12 (стор. 33) (84)

Сковер В.
Снегір'єв В.
Стойко Й.
Чепін Дж.

Етюди №№ 20–30 (62)
Етюди №№ 1–5 (63)
Етюди №№ 24–27 (85)
2-й розділ (7)

П'єси

Дворжак М. Етюд № 6 (партія для ударної установки Конакова В.) (2)
Еппіс К. 12-тактове соло з 5-го розділу (77)
Прокоф'єв С. Меркуціо (фрагмент з балету "Ромео і Джульєтта") (52)
Фінк З. "Toms dilemma" для ударної установки соло (80)
"Foot Steps" для ударної установки соло (80)
Чепін Дж. Соло з 2-го розділу (73)

6 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Вивчення принципів фразування.
- Застосування раціональної аплікатури при виконанні складних пасажів.
- Удосконалення гри подвійних нот різними інтервалами.
- Реалізація музичних образів за допомогою засобів музичної виразності.
- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою.
- Користування принципом "випереджаючого відображення і мислення" (сприймання даного моменту у звучанні та передбачення наступного розвитку музичного матеріалу).
- Удосконалення техніки виконання штриха *legato* на вібрафоні.
- Відчуття розгортання музичного твору у часі. Поняття про музичний період.

- Розуміння залежності звучання інструмента від різних акустичних умов.
- Формування свідомого ставлення до педалізації.
- Розуміння динаміки як засобу виразності.
- Подальше вивчення музичних термінів.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання нот з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5 знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, D₇ та VII₇ (з оберненням).

Хроматична гама в повільному та помірному темпах.

Хроматичні секвенції.

1 твір великої форми.

6–8 етюдів на різні види техніки.

5–7 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Розуміння принципів фразування.
- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожну руку.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”. “Дріб” у різних метроритмічних групуваннях з використанням різної сили звука.
- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Ознайомлення з трирядковими вправами.
- Принцип гри щітками на малому барабані.
- Принципи виконання синкоп і акцентів.
- Принцип виконання гам Д. Агостіні.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості аплікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.

- Розучування сольних вставок і великих соло. Побудова великих сольних партій.
- Основні моделі виконання акцентів на тарілках.
- Ознайомлення з елементами джазової імпровізації (для підготовлених учнів).
- Розучування сольних партій у різних джазових стилях з використанням характерних особливостей їхнього метроритму.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п'єси чи соло на ударній установці.

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)

3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці).

Технічний залік

(кінець січня – початок лютого)

гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.

Відкритий академічний концерт (березень)

2–3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса (імпровізація) чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень) 3 твори
 1 твір великої форми, 1 п'єса;
 п'єса чи етюд на малому барабані
 або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Рубінштейн А. Мелодія або
 Лисенко М. Скерцо
 Шірінг Дж. Колискова
 Фінк З. "Statement"

Підсумковий академічний концерт:

Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки з
 оркестром, 1 ч.
 Асеведо Д. Аморадо
 Еппіс К. Соло з 6–8-го розділів (за вибором)

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

Вольфарт Ф. Етюди №№ 1, 5 (8)
 Голденберг М. Етюди №№ 9, 12, 13 (64)
 Купінський К. Етюди №№ 2, 4, 8–10 (8)
 Етюди №№ 74, 75 (31)
 Платонов М. Етюди №№ 59–61 (35)
 Етюди №№ 3, 6, 7 (8)
 Етюди №№ 1, 7–10, 28 (45)
 Етюди № 73, 76 (31)
 Сандор В. Етюди №№ 7–15 (84)
 Снегірьов В. Етюди №№ 10, 15 (64)

П'єси

Александров А. Арія (69)
 Асламас А. Чуваська сюїта (51)
 Бах Й. С. Жига (83)
 Алегро (69)

Престо (з Сонати для фортепіано
 Ре мажор, тв. 28) (8)
 Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки з
 оркестром, 1 ч. (16)
 Концерт соль мінор для скрипки з
 оркестром, 1 і 2 ч. (68)
 Гайди Й. Угорське рондо (фортепіанне тріо № 1,
 фінал) (31)
 Гендель Г. Жига (30)
 Глазунов О. Піцікато (з балету "Раймонда") (75)
 Глієр Р. Вальс (8)
 Глінка М. Краков'як із опери "Іван Сусанін" (31)
 Ешпай А. Вальс із опери "Іван Сусанін" (8)
 Зуппе Ф. Дві п'єси (із циклу "Угорські наспіви") (53)
 Карелл Р. Увертюра до оперети "Поет і селянин" (8)
 Лисенко М. Сучасні куранти (8)
 Петров А. Скерцо (8)
 Рубінштейн А. Гумореска (8)
 Сібеліус Я. Мелодія (8)
 Скорик М. Рондолето (8)
 Дитячий альбом (11):
 Народний танець
 Лірник
 Тактакішвілі О. Музичний момент (8)
 Туріна Х. Святкова Кордова (із циклу "Розповіді
 про Іспанію") (8)
 Туріні Ф. Престо (8)
 Філіпенко А. Ранок (8)
 Ходяшев В. Чуваське капричіо (53)
 Чайковський П. Старовинна французка пісенька (75)
 Шалаєв О. Угорський танець /Чардаш/ (із балету
 "Лебедине озеро") (30)
 Шамо І. Варіації з балету "Спляча красуня" (75)
 Волзькі приспівки (53)
 Танець із "Української сюїти" (8)

Шостакович Д.	Угодовець (із балету "Болт") (53)
Шопен Ф.	Вальс № 10 (55)
Юровський В.	Марш-жарт (30)
Ансамблі	
Дворжак А.	Два слов'янські танці (58)
Прокоф'єв С.	Марш із опери "Любов до трьох апельсинів" (59)
Рахманінов С.	Італійська полька (8)
Сметана Б.	Полька з циклу "Чеські танці" (59)
Свиридов Г.	Військовий марш (із музичних ілюстрацій до повісті О. С. Пушкіна "Заметіль") (49)

ВІБРАФОН

П'єси

Асеведо Д.	Аморадо (3)
Герман Д.	Привіт, Доллі (66)
Жобім А.	Фотограф (3)
Маркс Дж.	Від усього серця (66)
Цфасман О.	Невдале побачення (66)
Ширінг Дж.	Колискова (66)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Балаш О.	Етюди №№ 50, 53–59 (78)
	Дуети №№ 52, 60, 61 (78)
Бейлі К.	Джазові соло (15)
Еппіс К.	Вправи з 6–8-го розділів (77)
Сгорова Т., Штейман В.	Етюди №№ 61–87, 89–144 (21)
	Етюди №№ 60–87, 103–144 з ч. 2 (23)
	Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Жилінський Я.	Етюди №№ 20–40 (24)
Купінський К.	Етюди №№ 25–41, 46–49 (34)
Лайос Б.	Етюди №№ 54–72 (79)
	Гра щітками (стор. 64) (79)

Макієвський С.	Вправи №№ 1–3 (стор. 41, 43) (9)
	Вправи №№ 1–16 (стор. 46) (9)
Осадчук В.	Етюди №№ 17, 18, 25, 26, 32 (43)
Сандор В.	Вправи №№ 53–55, 57 (84)
	Етюди №№ 56, 58 (84)
	Етюди №№ 2–12 (стор. 33) (84)
Сковер В.	Етюди №№ 31–50 (62)
Снегірьов В.	Етюди №№ 6–15 (63)
Стойко Й.	Етюди №№ 28–32 (85)
	Дуети №№ 35–37 (85)
Чепін Дж.	3–4-й розділи (73)
П'єси	
Бейлі К.	Соло (за вибором) (15)
Еппіс К.	Соло з 6–8-го розділів (за вибором) (77)
Фінк З.	"Statement" (80)
Чепін Дж.	Соло з 3-го, 4-го розділів (за вибором) (73)

7 КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Закріплення та поглиблення всіх сформованих на попередніх етапах понять і практичних навичок.
- Вміння пристосуватися під час виступу до різних акустичних умов.
- Формування свідомого ставлення до педалізації.
- Свідоме читання позначень сили звука у нотному тексті.
- Уміння користуватися комплексом артикуляційних прийомів.
- Розвиток уміння психологічно адаптуватися при переході з інструмента на інструмент.
- Вивчення акордової техніки. Засвоєння принципу гри чотирма паличками на вібрафоні.
- Творче музикування відповідно до інтересів учнів.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа.

- Професійне орієнтування та підготовка до вступу у вищі мистецькі навчальні заклади найперспективніших у професійному відношенні учнів.

Орієнтовний річний план

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхні обернення, виконання ладових і тональних секвенцій, D, та VII, (з оберненням).

Виконання хроматичних секвенцій.

1 твір великої форми (частини концерту, сонати).

4–6 етюдів на різні види техніки.

4–5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Виконання подвійних, потрійних та по чотири удари на кожну руку в рухливому темпі.
- Ускладнення прийомів і способів виконання рудиментів з використанням всього набору тембрів з ускладненими конструкціями в хай-хеті і бас-барабані.
- Удосконалення виконання “дробу”.
- Удосконалення гри щітками.
- Принципи виконання синкоп і акцентів.
- Виконання дворядкових вправ у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Виконання трирядкових вправ з поступовим ускладненням метроритму.
- Виконання гам Д. Агостіні.
- Стилї ф'южн, фанк і джаз-рок. Вправи та ритми в цих стилях.
- Удосконалення виконання акцентів на тарілках. Посилення оркестрових партій супроводжується акцентуванням у партіях малого або великого барабана.
- Творче музикування з використанням елементів джазової імпровізації (для підготовлених учнів).
- Розвиток навичок читання нот з листа та ансамблевої гри.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів на різні види техніки.

2–4 п'єси чи соло на ударній установці.

2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Академічний концерт (грудень)

3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Технічний залік

(кінець січня – початок лютого)

гами, 1–2 етюди (ксилофон, барабани /ударна установка/); 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики

Відкритий академічний концерт (березень)

2–3 твори:

2 різнохарактерні п'єси (ксилофон, вібрафон); п'єса (імпровізація) чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Підсумковий академічний концерт (травень)

3 твори

1 твір великої форми, 1 п'єса; п'єса чи етюд на малому барабані або соло на ударній установці.

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Крейслер Ф.

Уошингтон Н.

Фінк З.

Концерт у стилі А. Вівальді, I ч.

Вулиця зеленого дельфіна

Молодіжний біт (для ударної установки соло)

Підсумковий академічний концерт:

Асеведо Д.	Аморато
Вівальді А.	Концерт ля мінор для скрипки з оркестром, 1 ч.
Еппіс К.	Соло з 6-го, 7-го або 8-го розділів (за вибором)

Орієнтовний репертуарний список

Етюди

Голденберг М.	Етюди №№ 18, 22, 23 (64)
Купінський К.	Етюди №№ 2, 4, 8–10 (8)
Платонов М.	Етюди №№ 3, 6, 7 (13)
	Етюди №№ 1, 7–10, 28 (45)

П'єси

Вівальді А.	Концерт ля мінор, 1 ч. (16)
	Концерт Соль мажор, 1 ч. (68)
Глазунов О.	Роздум (12)
Колодуб Л.	Поема (12)
Кабалевський Д.	Галоп із сюїти “Комедіанти” (17)
Крейслер Ф.	Концерт у стилі А. Вівальді, 1 ч. (28)
Мошков Б.	Російський танець (40)
Моцарт В. А.	Увертюра до опери “Весілля Фігаро” (39)
Прокоф'єв С.	Гавот (12)
Римський-Корсаков М.	Політ джмеля (53)
Россіні Дж.	Неаполітанська тарантела (55)
Сарасате П.	Циганські наспіви (фрагмент) (55)
Скорик М.	Танець із “Гуцульського триптиха” (11)
Чайковський П.	Трійкою (65)
Шопен Ф.	Варіації на теми Россіні (83)
Шостакович Д.	Іспанський танець (із кінофільму “Овод”) (64)
	Вальс із кінофільму “Пирогов” (50)
	Танець із балету “Золотий вік” (53)

Ансамблі

Бізе Ж.	Менует (із музики до драми А. Доде “Арлезіанка”) (8)
Боккеріні Л.	Менует (47)
	Два середньовічних танці (обр. М. Пекарського) (14)
Іршай Е.	Дві п'єси (54)
Металліді Ж.	Дві п'єси (із сюїти “Золотий ключик”) (54)
Римський-Корсаков М.	Танець скоморохів (із опери “Снігуронька”) (8)
Сердечков В.	Концертна полька (8)
Смелков О.	Дві п'єси (54)

ВІБРАФОН

Вправи та етюди

Зиневич В., Борін В.	Вправи №№ 1–7 (25)
	Етюди №№ 1–10 (25)

П'єси

Голсон Б.	Не шепочи (66)
Мак-Хью Дж.	На сонячній стороні вулиці (66)
Манчіні Г.	Дні вина і троянд (66)
Мейранте А.	Самба Ла-Плати (3)
Уошингтон Н.	Вулиця зеленого дельфіна (66)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

Бейлі К.	Джазові соло (15)
Еппіс К.	Вправи з 9–10-го розділів (77)
Єгорова Т., Штейман В.	Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Жилінський Я.	Етюди №№ 41–60 (24)
Лайос Б.	Етюди №№ 73–102 (79)
Летем Р.	Вправи у стилі фанк (36)
Макієвський С.	Вправи №№ 1–15 (стор. 46, 49) (41)
	Урок 10 (9)
	Розділ 4, уроки 1–10 (9)

Осадчук В.	Етюд №№ 33, 35, 45, 46 (43)
Сандор В.	Етюд №№ 13–45 (84)
	Дуети №№ 46, 47 (84)
Сковер В.	Етюд №№ 31–50 (84)
Снегір'ов В.	Етюд №№ 6–15 (63)
Стойко Й.	Етюд №№ 28–32 (85)
	Дуети №№ 38, 39 (85)
	Тріо № 40 (85)
Чепін Дж.	3–4-й розділи (73)
П'єси	
Бейлі К.	Джазові соло (15)
Еппіс К.	Соло з 9–10-го розділів (77)
Летем Р.	Соло №№ 1, 2 (36)
Макуров О.	Соло № 1 (37)
Фінк З.	Молодіжний біт (для ударної установки соло) (80)

8 КЛАС

Орієнтовний річний план для випускників, які бажають продовжити навчання у вищих мистецьких навчальних закладах, має відповідати вимогам з фахових іспитів для вступників до вищих мистецьких навчальних закладів I–II рівнів акредитації, затвердженим Міністерством культури і туризму України від 12 квітня 2005 року.

Орієнтовні річні вимоги

КСИЛОФОН, ВІБРАФОН

- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою, вміння цілком охопити твір.
- Розуміння динаміки як засобу виразності.
- Свідоме ставлення до педалізації.
- Розвиток вміння психологічного і фізичного настрою при переході з інструмента на інструмент.
- Поглиблене вивчення музичних термінів.

- Усвідомленість досягнення мети під час занять та відкритих концертних виступів.
- Закріплення учнем навичок самостійної праці над інструктивним та художнім матеріалом.
- Принцип гри чотирма паличками на вібрафоні. Акордова техніка.
- Закріплення учнем навичок релаксації, вміння психологічно підготуватися до сценічних виступів.
- Робота над різними видами техніки. Поняття про віртуозність.
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків та їхніх обернень, ладів і тональні секвенції, D, та VII₇ (з оберненнями).

Хроматичні секвенції.

1 твір великої форми (частина концерту, сонати).

4–6 етюдів на різні види техніки.

4–5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

- Збільшення темпу при виконанні подвійних, потрійних ударів та по чотири удари на кожну руку.
- Удосконалення техніки виконання “дробу”.
- Продовження роботи над дворядковими вправами у “свінгу”, де в одному випадку малий барабан виконує партію акомпанементу, в іншому – соло.
- Виконання трирядкових вправ з поступовим ускладненням метроритму.
- Удосконалення техніки гри щітками.
- Принципи виконання синкоп і акцентів.
- Виконання гам Д. Агостіні.

- Стили фанк, ф'южн, джаз-рок тощо. Вправи та ритми в цих стилях.
- Подальші вправи на координацію рухів рук і ніг, переносу рук при грі на том-томах, особливості апікатури при переході від напольного том-тома до малого барабана.
- Розучування сольних вставок і великих соло. Побудова великих сольних партій.
- Удосконалення виконання акцентів на тарілках.
- Творче музикування з використанням елементів джазової імпровізації (для підготовлених учнів).
- Розвиток музичного кругозору учня за допомогою читання з листа та участі в ансамблі.

Орієнтовний річний план

6–10 вправ та етюдів (у тому числі поліритмічних) на різні види техніки.

2–4 п'єси або соло на ударній установці.

3–4 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики.*

Читання нот з листа.

Використання різноманітних творчих форм музикування.

Контрольні заходи

Напря́м “Інструментальні класи”

Прослуховування випускної програми (грудень)	п'єса (бажано твір великої форми /ксилофон/); етюд (малий барабан).
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	п'єса (бажано твір великої форми), етюд (ксилофон); 1–2 етюди (малий барабан).
Випускний іспит (травень)	2 п'єси (одна з яких – твір великої форми), 1 етюд (ксилофон); 1–2 етюди (малий барабан).

Напря́м “Музичне мистецтво естради”

Прослуховування випускної програми (грудень)	п'єса (ксилофон або вібрафон); соло на барабанах (ударній установці).
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	п'єса, етюд (ксилофон або вібрафон); соло, поліритмічний етюд на барабанах (ударній установці).
Випускний іспит (травень)	п'єса, етюд (ксилофон або вібрафон); п'єса (естрадно-джазова) або соло, поліритмічний етюд, 2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної або джазової музики (барабани /ударна установка/).

Орієнтовні програми випускного іспиту

Напря́м “Інструментальні класи”

Ксилофон

Вівальді А.	Концерт ля мінор, 1 ч. або 3 ч.
Гріншпун А.	Румунська народна мелодія
Платонов М.	Етюди №№ 7–10 (45) (1 етюд за вибором викладача)

Малий барабан

1–2 етюди за вибором викладача

Напря́м “Музичне мистецтво естради”

Вібрафон (ксилофон)

Лей Ф.	Боса-нова з кінофільму “Чоловік і жінка” (4-ма паличками)
Зиневич В., Борін В.	Етюди №№ 11–21 (25) (1 етюд за вибором викладача)

Барабани (ударна установка)

Фінк З. Час молодих (соло для ударної установки)

1 поліритмічний етюд за вибором викладача
2–3 різновиди фактури акомпанементу з естрадно-танцювальної
або джазової музики

Орієнтовний репертуарний список

КСИЛОФОН

Етюди

- Голденберг М. Етюди №№ 18, 22, 23 (64)
Купінський К. Етюди №№ 2, 4, 8–10 (8)
Платонов М. Етюди №№ 3, 6, 7 (8)
Сандор В. Етюди №№ 1, 7–10, 28 (45)
Снегірьов В. Етюди №№ 16–20 (84)
Етюди №№ 24–30 (84)
Етюди №№ 17, 19–21 (64)

П'єси

- Беріо Ш. Варіації ре мінор (69)
Вівальді А. Концерт ля мінор, 2 і 3 ч. (16)
Концерт Соль мажор, 1 ч. (68)
Концерт соль мінор, 2 ч. і 3 ч. (68)
Віотті Дж. Концерт № 23, 1 ч. (70)
Глазунов О. Вальс (12)
Роздум (12)
Гріншпун А. Румунська народна мелодія (1)
Деніку Г. Хора-Стакато (20)
Де Фалья М. Іспанський танець (50)
Долуханян А. Скерцо (51)
Колодуб Л. Поема (12)
Кабалевський Д. Галоп із сюїти “Комедіанти” (17)
Комаровський О. Концерт № 2, 1 ч. (70)
Крейслер Ф. Концерт у стилі А. Вівальді, 1 ч. (28)
Мошков Б. Російський танець (40)
Моцарт В. А. Увертюра до опери “Весілля Фігаро” (39)
Прокоф'єв С. Гавот (12)

- Римський-Корсаков М. Танець скоморохів з опери
“Снігуронька” (17)
Політ джмеля (з опери “Казка про царя
Салтана”) (53)
Россіні Дж. Неаполітанська тарантела (55)
Сарасате П. Циганські наспіви (фрагмент) (55)
Скорик М. Танець із “Гуцульського триптиха” (11)
Вальс (із Партити № 5 для фортепіано) (11)
Сюїти до драми Лесі Українки
“Кам'яний господар” (11):
Старовинний танець
Іспанський танець
Трійкою (65)
Чайковський П. Варіації на теми Россіні (83)
Шопен Ф. Іспанський танець (із кінофільму
Шостакович Д. “Овод”) (64)
Елегія (69)
Вальс (із кінофільму “Пирогов”) (50)
Танець (із балету “Золотий вік”) (53)
- #### Ансамблі
- Бізе Ж. Менует (із музики до драми А. Доде
“Арлезіанка”) (8)
Боккеріні Л. Менует (47)
Два середньовічних танці
(обр. М. Пекарського) (14)
Іршай Е. Дві п'єси (54)
Металліді Ж. Дві п'єси (з сюїти “Золотий ключик”) (54)
Римський-Корсаков М. Танець скоморохів (з опери
“Снігуронька”) (8)
Сердечков В. Концертна полька (8)
Смєлков О. Дві п'єси (54)
Шостакович Д. Полька з балету “Золотий вік” (49)

ВІБРАФОН

Вправи

- Зиневич В., Борін В.
Вправи №№ 1–14 (25)
Етюд №№ 1–21 (25)

П'єси

- Вуд Г.
Голсон Б.
Лей Ф.
Мак-Хью Дж.
Манчіні Г.
Мейранте А.
Уошингтон Н.
Моя єдина любов (66)
Не шепочи (66)
Боса-нова з кінофільму “Чоловік і жінка” (4-ма паличками) (3)
На сонячній стороні вулиці (66)
Дні вина і троянд (66)
Самба Ла-Плати (3)
Вулиця зеленого дельфіна (66)

БАРАБАНИ (УДАРНА УСТАНОВКА)

Вправи та етюди

- Бейлі К.
Єгорова Т., Штейман В.
Еппіс К.
Жилінський Я.
Лайос Б.
Летем Р.
Макієвський С.
Осадчук В.
Сандор В.
Сковер В.
Снегірьов В.
Стойко Й.
Чепін Дж.
Джазові соло (15)
Дуети для 2-х малих барабанів (72)
Вправи з 9–12-го розділів (77)
Етюд №№ 41–60 (24)
Етюд №№ 73–102 (79)
Вправи в стилі фанк і ф'южн. (36)
Вправи №№ 1–15 (стор. 46, 49) (9)
Урок 10 (9)
Розділ 4-й, уроки 1–10 (9)
Етюд №№ 33, 35, 45–61 (43)
Етюд №№ 13–45 (84)
Дуети № 46, 47 (84)
Етюд №№ 31–50 (62)
Етюд №№ 6–15 (63)
Етюд №№ 28–32, 41–51 (85)
Дуети №№ 38, 39 (85)
Тріо № 40 (85)
3–4-й розділи (73)

П'єси

- Бейлі К.
Еппіс К.
Летем Р.
Макуров О.
Фінк З.
Джазові соло (15)
Соло з 9–11-го розділів (77)
Соло №№ 1, 2 (36)
Соло №№ 1, 2 (37)
Час молодих (соло для ударної установки) (80)
Молодіжний біт (соло для ударної установки) (80)

БІБЛІОГРАФІЯ

Нотні збірники

1. *Дворжак М.* Джазові етюди для фортепіано у супроводі ударних інструментів / Підбір та партія ударних написана В. Конаковим – Донецьк, 2004
2. *Джаз у ритмі самби.* / Упорядник В. Манілов. – К.: Музична Україна, 1989
3. *Ксилофон.* 1 клас ДМШ. / Упорядник Н. Мултанова. – К.: Музична Україна, 1975
4. *Ксилофон.* 2 клас ДМШ. / Упорядник Н. Мултанова. – К.: Музична Україна, 1976
5. *Ксилофон.* 3 клас ДМШ. / Упорядник Н. Мултанова. – К.: Музична Україна, 1977
6. *Ксилофон.* 4 клас ДМШ. / Упорядник Н. Мултанова. – К.: Музична Україна, 1978
7. *Ксилофон.* 5 клас ДМШ. / Упорядник Н. Мултанова. – К.: Музична Україна, 1980
8. *Макієвський С.* Техніка гри на ударній установці. – К.: Музична Україна, 1989
9. *Пархоменко О., Зельдіс В.* Скрипка. Школа гри. 1 клас. – К.: Музична Україна, 1974
10. *Скорик М.* П'єси для скрипки з фортепіано. – К.: Музична Україна, 1985
11. *Скрипка.* Випуск 4. / О. Манілов, П. Макаренко. – К.: Музична Україна, 1985
12. *Агостини Д.* 2 тетради гамм для малого барабана. – Нью-Йорк, 1963

13. *Ансамбли для ударных инструментов. Хрестоматия.* / Составитель М. Пекарский. – М.: Советский композитор, 1988
14. *Бейли К.* Современные джазовые соло. – Калифорния, 1968
15. *Вивальди А.* Концерт ля минор для скрипки с оркестром. – М.: Музыка, 1982
16. *Виртуозные пьесы для ксилофона и фортепиано.* / Обработка В. Снегирёва. – М.: Музыка, 1974
17. *Григорян А.* Начальная школа игры на скрипке. – М.: Советский композитор, 1986
18. *Гриншпун А.* Румынская народная мелодия. – К.: Советский композитор, 1960
19. *Джазовые мелодии для скрипки и фортепиано.* / Составитель К. Дзюбенко. – Л.: Музыка, 1990
20. *Домашний концерт.* Выпуск 1. / Составитель Л. Ливандовская. – М.: Музыка, 1971
21. *Егорова Т., Штейман В.* Ритмические упражнения для малого барабана. Часть 1. – М.: Музыка, 1970
22. *Егорова Т., Штейман В.* Ритмические упражнения для малого барабана. Часть 2. – М.: Музыка, 1970
23. *Егорова Т., Штейман В.* Ритмические упражнения для малого барабана. – М.: Музыка, 1988
24. *Жилинский Я.* 70 этюдов для малого барабана. – Варшава, 1970
25. *Зиневич В., Борин В.* Курс игры на ударных инструментах. Часть 2 – Л.: Музыка, 1980
26. *Иванов В.* Сборник пьес в переложении для ксилофона. – М.: Музгиз, 1964
27. *Итальянские песни в переложении для фортепиано.* / Составитель И. Кефалиди. – М.: Музыка, 1967
28. *Крейслер Ф.* Пьесы для скрипки и фортепиано. – СПб: Композитор, 2004
29. *Кузьмин Г.* Школа игры на ударных инструментах. – М.: Музгиз, 1950
30. *Купинский К.* Школа для ксилофона. Ч.1, 2. – М.: Музгиз, 1948
31. *Купинский К.* Школа игры на ксилофоне. – М.: Музгиз, 1952
32. *Купинский К.* Школа игры на ксилофоне. – М.: Музгиз, 1959
33. *Купинский К.* Школа для малого барабана. / Редакция В. Штеймана. – М.: Музгиз, 1970
34. *Купинский К.* Школа для малого барабана. / Редакция В. Штеймана. – М.: Музгиз, 1971
35. *Купинский К.* Школа игры на ксилофоне / Под редакцией В. Штеймана. – М.: Музыка, 1971

36. *Лэтэм Р.* Современная школа игры фанк и фьюжн для ударной установки. – Нью-Йорк, 1976
37. *Макуров А.* Работа над этюдами в стиле джаз-рок на ударной установке. – М., 1987
38. *Морелло Д.* Рудименты в джазе. – Чикаго, 1963
39. *Моцарт В.* Увертюра к опере “Свадьба Фигаро”. – М.: Музгиз, 1962
40. *Мошков Б.* Русский танец. – М.: Музгиз, 1954
41. *Нетрудные джазовые и эстрадные пьесы для фортепиано.* 2 тетрадь. / Аранжировка В. Киселёва. – СПб: Композитор, 2002
42. *Осадчук В.* 80 ритмических этюдов для малого барабана. – М.: Музгиз, 1957
43. *Осадчук В.* Этюды для малого барабана. Выпуск 1. – Л.: Музыка, 1988
44. *Палиев Д.* 10 этюдов для малого барабана с фортепиано. – София, 1968
45. *Платонов Н.* 30 этюдов для флейты. – М.: Музгиз, 1938
46. *Произведения для ансамбля ударных инструментов.* / Составитель В. Гришин. – М.: Музыка, 1981
47. *Произведения для ансамбля ударных инструментов.* – Л.: Музыка, 1983
48. *Произведения для ансамбля ударных инструментов.* Выпуск 2. / Составитель В. Знаменский. – Л.: Музыка, 1985
49. *Произведения для ансамбля ударных инструментов.* Выпуск 3. – Л.: Музыка, 1987
50. *Пьесы для ксилофона.* / Составитель А. Селиванов. – М.: Музыка, 1972
51. *Пьесы советских композиторов для ксилофона и фортепиано.* – М.: Советский композитор, 1975
52. *Пьесы для малого барабана и других ударных инструментов.* / Составитель В. Снегирев. – М.: Музыка, 1980
53. *Пьесы для ксилофона.* / Составитель В. Снегирёв. – М.: Музыка, 1982
54. *Пьесы и ансамбли для ударных инструментов.* / Составитель Ж. Металлиди. – Л.: Советский композитор, 1983
55. *Пьесы для ксилофона и фортепиано.* / Переложение К. Купинского. – М.: Музыка, 1987
56. *Пьесы для ксилофона и фортепиано.* / Переложение К. Купинского. – М.: Музыка, 1989
57. *Рзаев Г.* Концертино. – М.: Музыка, 1980

58. *Сборник пьес для 2 ксилофонов.* / Переложение В. Иванова. – М.: Музгиз, 1963
59. *Сборник пьес для ксилофона.* / Составитель В. Снегирев. – М.: Музгиз, 1967
60. *Сборник пьес для ксилофона.* / Составитель В. Снегирев. – М.: Музгиз, 1969
61. *Сборник дуэтов для ксилофона.* / Составитель В. Штейман. – М.: Музгиз, 1970
62. *Сковер В. 70 этюдов для малого барабана.* – Варшава, 1965
63. *Снегирев В. Этюды для малого барабана.* – М.: Музыка, 1970
64. *Снегирев В. Школа игры на ксилофоне (маримбе).* – М.: Музыка, 1983
65. *Снегирев В. Сборник пьес для ксилофона.* – М.: Музыка, 1972
66. *Тромбон в джазе.* / Составитель А. Сухих. – М.: Советский композитор, 1989
67. *Трубоч в джазе.* / Составитель О. Степурко. – М.: Советский композитор, 1989
68. *Хрестоматия для скрипки ДМШ. 3–4 классы.* / Составитель Ю. Уткин. – М.: Музыка, 1987
69. *Хрестоматия для скрипки ДМШ. 5–6 классы.* / Составитель Ю. Уткин. – М.: Музыка, 1987
70. *Хрестоматия для скрипки. Концерты. Выпуск 1.* – М.: Музыка, 1988
71. *Хрестоматия для ксилофона и малого барабана.* / Составители Т. Егорова и В. Штейман. – М.: Музыка, 1986
72. *Хрестоматия для ударных инструментов.* / Составители Т. Егорова и В. Штейман. – М.: Музыка, 1973
73. *Чепин Дж. Техника современного барабанщика.* – Чикаго, 1965
74. *Штейман В. Сборник пьес для ксилофона, тетрадь 1.* – М.: Музгиз, 1950 – 1965
75. *Штейман В. Сборник пьес для ксилофона, тетрадь 2.* – М.: Музгиз, 1950 – 1965
76. *Штейман В. Сборник пьес для ксилофона.* – М.: Музгиз, 1970
77. *Эппайс К. Практический рок.* – Нью-Йорк, 1972
78. *Balazs O. Zempleni L. Ritmusgyakorlatok kezdoknek.* – Budapest: Editio Musica, 1982
79. *Vanyay L. Jazzdobiskola.* – Budapest: Zenemukiado, 1962
80. *Fink S. Solobook for Drum Set.* – Hamburg: Anton J. Benjamin GmbH – N. Simrock, 1979

81. *Keune E. Kleine trommel.* – Leipzig: VEB Deutscher Verlag fur Musik, 1975
82. *Nesztor I. Ritmusjatek es jazzdobolas. IV.* – Budapest: Editio Musica, 1983
83. *Popular Concert Pieces for Flaute.* / Selected L. Kovacs / Budapest: Editio Musica, 1984
84. *Sandor V. Schule fur schlaginstrumente.* – Budapest: Editio Musica, 1955
85. *Stojko J. Szkola na instrumenty perkusyjne.* – Krakow: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1966

Рекомендована методична література

1. *Давидовський К. Феномен естрадного хвилювання.* – К., 2002
2. *Корженевський А. Майстерність педагога – музиканта. Методичні рекомендації для педагогів ДМШ.* – К.: Музична Україна, 1979
3. *Сіротіна Т. Ритмічна абетка.* – Донецьк
4. *Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Частина I.* – К.: Музична Україна, 1960
5. *Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Частина II.* – К.: Музична Україна, 1982
6. *Агостини Д. 2 тетради гамм для малого барабана.* – Нью-Йорк, 1963
7. *Алексеев А. О воспитании музыканта-исполнителя.* – М.: Советская Музыка, 1980
8. *Асафьев Б. Интонация и музыкальный образ.* – М.: Музыка, 1965
9. *Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство.* – Л.: Советский композитор, 1974
10. *Баренбойм Л. Путь к музицированию.* – Л.: Советский композитор, 1973
11. *Баренбойм Л. Система детского музыкального воспитания К. Орфа.* – Л.: Советский композитор, 1970
12. *Баринов М. О развитии творческих способностей ученика.* / Под ред. В. Михелиса. – М.: Музизд, 1961
13. *Бейли К. Современные джазовые соло.* – Калифорния, 1968
14. *Беркман Т. Индивидуальное обучение музыке.* – М.: Просвещение, 1964
15. *Браудо И. Артикуляция.* – М.: Музыка, 1973

16. *Бронфин Е., Голубовская Н.* Исполнитель и педагог. – Л.: Музыка, 1978
17. *Гинзбург Г.* О работе над музыкальным произведением. 3 издание. – М.: Музыка, 1968
18. *Голованов В.* Техника быстрого чтения нот. – М.: Композитор, 2002
19. *Голубовская Н.* Искусство педализации. – М.: Музыка, 1967
20. *Грум-Гржимайло Т.* Музыкальное исполнительство. – М.: Знание, 1984
21. *Кабалевский Д.* Воспитание ума и сердца: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1984
22. *Лэтэм Р.* Современная школа игры фанк и фьюжн для ударной установки. – Нью-Йорк, 1976
23. *Любомудрова Н.* Учитель и ученик. Проведение урока. – М.: Музизд, 1955
24. *Маккинон Л.* Игра на память. – Л.: Музыка, 1967
25. *Макуров А.* Работа над этюдами в стиле джаз-рок на ударной установке. – М.: Музыка, 1987
26. *Морелло Д.* Рудименты в джазе. – Чикаго, 1963
27. *Незайкинский Е.* О психологии музыкального воспитания. – М.: Музыка, 1972
28. *Подвала В.* Давай сочинять музыку. – К.: Музична Україна, 1981
29. *Попова Т.* Музыкальные жанры и формы. – М.: Музыка, 1954
30. *Савшинский С.* О работе с музыкально одаренными детьми. Вопросы музыкальной педагогики. – М.: Музыка, 1979
31. *Снегирёв В.* Школа игры на ксилофоне (маримбе). – М.: Музыка, 1983
32. *Фейгин М.* Индивидуальность ученика и мастерство преподавателя. – М.: Музыка, 1976
33. *Фрид Р.* Выразительные средства музыки. – М.: Музыка, 1960
34. *Холопова В.* Музыкальный ритм. – М.: Музыка, 1980
35. *Чепин Дж.* Техника современного барабанщика. – Чикаго, 1965
36. *Шатковский Г.* Развитие музыкального слуха и навыков творческого музицирования. – М.: Музыка, 1987
37. *Эппайс К.* Практический рок. – Нью-Йорк, 1972